

Møteinnkalling

Utval:	Vestland ungdomsutval
Møtestad:	Thon Hotel Jølster, Skei
Dato:	01.02.2020
Tid:	09:00

Program

Fredag 31. januar	
ca. 19.00	Innsjekk på Thon Hotel Jølster, Skei
20.00-23.30	Middagsbuffet i restauranten på hotellet og sosialt samvær
Laurdag 1. februar	
09.00-10.30	Saksbehandling
10.30-10.50	Pause
10.50-12.30	Saksbehandling
12.30-13.15	Lunsj - buffet i restauranten på hotellet
13.15-14.30	Saksbehandling
14.30-14.50	Pause
14.50-16.30	Saksbehandling
19.00-23.30	Middagsbuffet i restauranten og sosialt samvær
Søndag 2. februar	
09.00	Frukost og heimreise - buss frå Skei 10.20 mot Bergen/Sogn

Viktig informasjon :

Det er reservert rom til alle frå fredag 31. januar til søndag 2. februar.

Det er lagt opp til felles middagsbuffet fredag kveld kl. 20.00. Dei fleste kjem med buss frå Bergen som er på Skei kl. 19.05. Dei som kjem frå Sogn kjem noko tidlegare.

Det vil bli sosialt samvær etter middagen, men det er viktig at vi og prioriterer søvn ettersom det blir ein krevjande dag med saksbehandling laurdag 1. februar.

Det er ikkje høve til å ta med medbrakt mat og drikke i møteromma. Det vert i pausen servert pausemat.

Det vil vera ein vaksen med frå administrasjonen i Vestland fylkeskommune under heile opphaldet, både på dagtid og på natt.

Til dette møtet har følgjande medlemar meldt forfall: Ebbe lo og Edas Kondrotas.

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast til Dagmar.Reutz.Hillestad@vfk.no.

Denne innkallinga gjeld valde medleamar og dei tre første varamedlemane i Vestland ungdomsutval.

Susanne Sørli Slettebakken

leiar VU

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 1/20	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 2/20	Møteprotokoll frå møte i Vestland ungdomsutval 29.11.2019	2020/1929	
	Referatsaker		
RS 1/20	Ny temaveileder om hvordan ta hensyn til barn og unge i planlegging og byggesaksbehandling	2020/36402	
RS 2/20	Invitasjon til dialogmøte 24. januar 2020	2020/1928	
RS 3/20	Plan for prosess for sak om opplæringstilbud ved dei vidaregåande skulane i Vestland fylkeskommune	2020/228	
RS 4/20	Statusrapport for LivOGLyst-programmet 2020	2020/482	
RS 5/20	Aktivitet og reiser i Vestland ungdomsutval sidan 29.11.2019	2020/1929	
	Politiske saker		
PS 1/20	Utnefning av representant i innstillingsnemnd for klima- og miljøpris	2019/89	
PS 2/20	Fastsetting av møteplan for Vestland ungdomsutval for året 2020	2020/1929	
PS 3/20	Invitasjonar og tema for orienteringar i møter 2020	2020/1929	
PS 4/20	Handlingsprogram for kollektiv 2020-2023	2020/1929	
PS 5/20	Integrasjon av kollektivområdet i Vestland fylkeskommune	2020/1929	
PS 6/20	Byvekstavtale for bergensområdet 2019-2029. Framlegging av ferdigforhandla avtale til politisk handsaming	2020/1929	
PS 7/20	Mål og strategiar for utvikling av den vidaregåande opplæringa i Vestland for perioden 2020-2024	2020/1929	
PS 8/20	Kommunesektorens Organisasjon KS inviterer til Toppmøte Barn og Unge 10. februar 2020	2020/1929	

Godkjenningssaker

GK 1/20 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saknr: 2020/1929-1
Saksbehandlar: Dagmar Reutz Hillestad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Vestland ungdomsutval	2/20	01.02.2020

Møteprotokoll frå møte i Vestland ungdomsutval 29.11.2019

Møteprotokoll frå Vestland ungdomsutval sitt møte 29.11.2019 følgjer vedlagt.

Vedlegg
Møteprotokoll frå møte 29. november 2019

Utval: Fylkesutval for ungdom
Møtestad: Grand Hotel Terminus, Bergen
Dato: 29.11.2019
Tidspunkt: 08:00-14:15

Følgjande faste medlemer møte:

Namn	Funksjon	Representerer
Susanne Sørli Slettebakken	Leiar	
Leander Sunde	Nestleiar	
Ebbe Io	Medlem	
Mathilde Myklatun Hole	Medlem	
Marius Helgheim Ahmt	Medlem	
Synne Birkhaug	Medlem	
Mia Holdhus	Medlem	
Lisa Horpen	Medlem	
Kjersti Helene R. Hidle	Medlem	

Følgjande varamedlemer møte:

Namn	Møtte for	Representerer
Emilie Mortvedt Troland		
Sofie Krumsvik		

Merknader

Frå administrasjonen møte:

Namn	Stilling
Silje Lyngstad	Rådgjever
Dagmar Hillestad	Seniorrådgjever

Sakliste	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
Utvals- saknr			
	Godkjenningssaker		
GK 1/19	Godkjenning av innkalling og sakliste		
	Referatsaker		
RS 1/19	Ungdommens planprogram 2020	2019/82	
RS 2/19	Aktivitet og reisar i Vestland ungdomsutval sidan 03.11.2019	2019/82	
	Politiske saker		
PS 1/19	Konstituering av Vestland ungdomsutval	2019/82	
PS 2/19	Møtedato for Vestland ungdomsutval 2020	2019/82	
PS 3/19	Ungdommens planprogram 2020 - korleis arbeide og marknadsføre planprogrammet?	2019/82	
PS 4/19	Oversikt over ungdomsråd i Vestland fylkeskommune	2019/82	
PS 5/19	Evaluering av fylkesting for ungdom Vestland 2019	2019/82	
PS 6/19	Regional planstrategi - ungdom - trivsel og tilhøyre	2019/82	
PS 7/19	Den kulturelle skulesekken (DKS) og medverknad frå VU	2019/82	
PS 8/19	Val av representant til samarbeidsorganet for folkehelseprogrammet i Vestland fylkeskommune	2019/82	
PS 9/19	Invitasjon til å delta i KS ungdomsmedverknadsprosess	2019/82	
PS 10/19	Budsjettprosess	2019/82	
PS 11/19	Europarådets kommunalkongress søker etter ungdomsdelegatar (mellom 18 og 30 år)	2019/82	
PS 12/19	Ungdomspanel Sex og samfunn	2019/82	

Godkjenningssaker

GK 1/19 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Vestland ungdomsutval vedtok samrøystes å sette følgjande saker på sakliste utan saksførelegg:

- PS 10/19 Budsjettprosess
- PS 11/19 Europarådets Kommunalkongress søker etter ungdomsdelegater (mellom 18 og 30 år)
- PS 12/19 Ungdomspanel sex og samfunn

Innkalling og sakliste vart godkjent med merknadene over.

Referatsaker

RS 1/19 Ungdommens planprogram 2020

RS 2/19 Aktivitet og reisar i Vestland ungdomsutval sidan 03.11.2019

Politiske saker

PS 1/19 Konstituering av Vestland ungdomsutval

Forslag til vedtak

Vestland ungdomsutval 2020 er konstituert.

Vestland ungdomsutval vedtekt slik arbeidsstruktur for VU 2020:

.....

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Leiar Susanne Sørli Slettebakken gjorde etter handsopprekking og loddtrekking slikt framlegg til vedtak:

«Vestland ungdomsutval skal ha slik ansvarsfordeling:

Kultur, idrett og integrering

- Synne Birkhaug
- Marius Ahmt
- Lisa Horpen

Eigen organisasjon

- Kjersti Helene Rasmussen Hidle
- Matilde Myklatun Hole

Opplæring og kompetanse

- Sofie Krumsvik
- Susanne Sørli Slettebakken
- Edas Kondrotas

Samferdsel og mobilitet

- Emilie Mortvedt Troland
- Leander Sunde

Næring, naturressurar og innovasjon

- Ebbe Io
- Mia Holdhus»

Det vart i møte ikkje lagt fram forslag til leiar i kvart av utvala.

Avrøysting

Sørli Slettebakken sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Vestland ungdomsutval skal ha slik ansvarsfordeling:

Kultur, idrett og integrering

- Synne Birkhaug
- Marius Ahmt
- Lisa Horpen

Eigen organisasjon

- Kjersti Helene Rasmussen Hidle
- Matilde Myklatun Hole

Opplæring og kompetanse

- Sofie Krumsvik
- Susanne Sørli Slettebakken
- Edas Kondrotas

Samferdsel og mobilitet

- Emilie Mortvedt Troland
- Leander Sunde

Næring, naturressurar og innovasjon

- Ebbe Io
- Mia Holdhus

PS 2/19 Møtedato for Vestland ungdomsutval 2020

Forslag til vedtak

Vestland ungdomsutval vedtek slik møtedato for 2020:

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Leiar Susanne Sørli Slettebakken sette fram slikt forslag:

«Neste møte i VU vert halde helga 31. januar-02. februar 2020 på Skei i Jølster.»

Avrøysting

Sørli Slettebakken sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Neste møte i VU vert halde helga 31. januar-02. februar 2020 på Skei i Jølster.

PS 3/19 Ungdommens planprogram 2020 - korleis arbeide og marknadsføre planprogrammet?

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Utvalet sette fram forslag til følgjande tiltak:

VU vil promotere UPP slik:

- Legge ut UPP på facebook-sida til VU
- Legge ut slides av UPP jevnleg
- Julekalender – Kva er VU?
- Hente insipirasjon frå sentralt ungdomsråd som held til i Oslo
- Presentere seg for alle hovudutvala, gjerne på ein møtedag kor alle utvala møtast samtidig.
- Promotere UPP i media, og ikkje berre i sosiale media.

Avrøysting

Forslaga sett fram vart samrøystes vedteke.

Vedtak

VU vil promotere UPP slik:

- Legge ut UPP på facebook-sida til VU
- Legge ut slides av UPP jevnleg
- Julekalender – Kva er VU?
- Hente insipirasjon frå sentralt ungdomsråd som held til i Oslo
- Presentere seg for alle hovudutvala, gjerne på ein møtedag kor alle utvala møtast samtidig.
- Promotere UPP i media, og ikkje berre i sosiale media.

PS 4/19 Oversikt over ungdomsråd i Vestland fylkeskommune

Forslag til vedtak

VU lagar ein oversikt over alle ungdomsråd i Vestland fylkeskommune. Oversikten skal syne kven som er leiar i ungdomsrådet og kontaktinformasjon på denne.

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Leiar Susanne Sørli Slettebakken sette fram slikt forslag:

«Utvalet fordelar Vestland sine kommunar likt på alle medlemar slik at informasjon om ungdomsråd effektivt kan hentast inn. Dette vert viktig i det vidare arbeidet».

Avrøysting

Sørli Slettebakken sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Utvalet fordelar Vestland sine kommunar likt på alle medlemar slik at informasjon om ungdomsråd effektivt kan hentast inn. Dette vert viktig i det vidare arbeidet

PS 5/19 Evaluering av fylkesting for ungdom Vestland 2019

Forslag til vedtak

Vestland ungdomsutval meiner følgjande om fylkesting for ungdom 2019:

Bra:

.....
.....

Dårleg:

.....
.....

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Utvalet gjorde følgjande evaluering av fylkesting for ungdom Vestland 2019:

Bra

- Det var veldig bra foredrag.
- Deltakarane hadde det gøy.
- Fin middag.

Dårleg

- Litt knapp tid til arbeidet med UPP. Det vart eit større engasjement rundt det enn ein hadde sett føre seg.
- Det var utfordrande å vite korleis ein skulle handtere rulleringa av gruppene i arbeidet med UPP.
- Manglande informasjon om prosessen i forkant av fylkestinget og at fleire kunne gjort ein større innsats. Det skulle og vore arrangert eit bli-kjent-møte mellom UFU og UPU i forkant.

Avrøysting

Utvalet slutta seg samrøystes til evalueringa.

Vedtak

Bra

- Det var veldig bra foredrag.
- Deltakarane hadde det gøy.
- Fin middag.

Dårleg

- Litt knapp tid til arbeidet med UPP. Det vart eit større engasjement rundt det enn ein hadde sett føre seg.
- Det var utfordrande å vite korleis ein skulle handtere rulleringa av gruppene i arbeidet med UPP.
- Manglande informasjon om prosessen i forkant av fylkestinget og at fleire kunne gjort ein større innsats. Det skulle og vore arrangert eit bli-kjent-møte mellom UFU og UPU i forkant.

PS 6/19 Regional planstrategi - ungdom - trivsel og tilhøyre

Forslag til vedtak

Vestland ungdomsutval vil bidra med å styrke ungdommar i det regionale planarbeidet. Det er eit mål at dei viktigaste sakane til ungdom vert presentert gjennom medverknadsforum og gjennom aktiv politisk og administrativ medverknad.

Vestland ungdomsutval vel følgjande representantar som ansvarleg for prosessen:

.....

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Leiar Susanne Sørli Slettebakken sette fram slikt forslag:

«Medlemene av næring, naturressursar og innovasjon vert valde som ansvarleg for Regional planstrategi - ungdom - trivsel og tilhøyre».

Avrøysting

Sørli Slettebakken sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Medlemene av næring, naturressursar og innovasjon vert valde som ansvarleg for Regional planstrategi - ungdom - trivsel og tilhøyre.

PS 7/19 Den kulturelle skulesekken (DKS) og medverknad frå VU

Forslag til vedtak

VU deltek i ungdomsprogramrådet i arbeidet med DKS. VU sine representantar frå kultur, idrett og integrering vert valde til å halde ei prosjektet.

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Leiar Susanne Sørli Slettebakken gjorde etter handsopprekking og loddtrekking slikt framlegg til vedtak:

«Alternativ

Lisa Horpen og Leander Sunde vert valde til å halde i prosjektet med Den kulturelle skulesekken (DKS). Synne Birkhaug og Leander Sunde vert valde som vara».

Avrøysting

Sørli Slettebakken sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Lisa Horpen og Leander Sunde vert valde til å halde i prosjektet med Den kulturelle skulesekken (DKS). Synne Birkhaug og Leander Sunde vert valde som vara.

PS 8/19 Val av representant til samarbeidsorganet for folkehelseprogrammet i Vestland fylkeskommune

Forslag til vedtak

VU gjer slikt val av representantar til samarbeidsorganet for folkehelseprogrammet i Vestland fylkeskommune:

1.
2.

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Leiar Susanne Sørli Slettebakken gjorde etter handsopprekking og loddtrekking slikt framlegg til vedtak:

«Alternativ

Det er ønskeleg med tre representantar, men fall det berre er plass til to gjer VU slikt vedtak:

- Synne Birkhaug og Emilie Mortvedt Troland vert vald inn som faste medlemer.
- Sofie Krumsvik vert vald inn som medlem eller varamedlem.»

Avrøysting

Sørli Slettebakken sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Det er ønskeleg med tre representantar, men fall det berre er plass til to gjer VU slikt vedtak:

- Synne Birkhaug og Emilie Mortvedt Troland vert vald inn som faste medlemer.
- Sofie Krumsvik vert vald inn som medlem eller varamedlem.»

PS 9/19 Invitasjon til å delta i KS ungdomsmedverknadsprosess

Forslag til vedtak

VU vel følgjande medlem til å delta i KS sin ungdomsmedverknadsprosess:

.....

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Leiar Susanne Sørli Slettebakken sette fram slikt forslag:

«Leiar i VU representerar VU i KS ungdomsmedverknadsprosess».

Avrøysting

Sørli Slettebakken sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Leiar i VU representerar VU i KS ungdomsmedverknadsprosess.

PS 10/19 Budsjettprosess

Vestland ungdomsutval vedtok samrøystes å setje følgjande sak på sakskartet utan saksførelegg:

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Vestland ungdomsutval sette sak 10/19 «Budsjettprosess» på sakskartet som politisk sak utan saksførelegg.

Leiar Susanne Sørli Slettebakken sette fram slikt forslag:

«Leiar får fullmakt til å skrive uttale på vegner av VU. VU godkjenner uttalen via e-post før sending».

Avrøysting

Sørli Slettebakken sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Leiar får fullmakt til å skrive uttale på vegner av VU. VU godkjenner uttalen via e-post før sending.

PS 11/19 Europarådets kommunalkongress søker etter ungdomsdelegatar (mellom 18 og 30 år)

Vestland ungdomsutval vedtok samrøystes å setje følgjande sak på sakskartet utan saksførelegg:

- PS 11/19 Europarådets kommunalkongress søker etter ungdomsdelegatar (mellom 18 og 30 år)

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Vestland ungdomsutval sette sak 11/19 «Europarådets Kommunalkongress søker etter ungdomsdelegatar (mellom 18 og 30 år)» på sakskartet som politisk sak utan saksførelegg.

Leiar Susanne Sørli Slettebakken setter fram slikt forslag:

«Dei som er interessert i å vere med melder direkte frå til Barbara Harterink for vidare søknadsprosess».

Avrøysting

Sørli Slettebakken sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Dei som er interessert i å vere med melder direkte frå til Barbara Harterink for vidare søknadsprosess.

PS 12/19 Ungdomspanel Sex og samfunn

Vestland ungdomsutval vedtok samrøystes å setje følgjande sak på sakskartet utan saksførelegg:

- PS 12/19 Ungdomspanel Sex og samfunn

Saksprotokoll i fylkesutval for ungdom - 29.11.2019

Vestland ungdomsutval sette sak 12/19 «Ungdomspanel sex og samfunn» på sakskartet som politisk sak utan saksførelegg.

Leiar Susanne Sørli Slettebakken gjorde etter handsopprekking slik framlegg til vedtak:

«Følgjande medlemer deltek i ungdomspanelet for sex og samfunn:

- Mia Holdhus
- Sofie Krumsvik
- Synne Birkhaug
- Ebbe Iø
- Matilde Hole
- Kjersti Rasmussen Hidle
- Emilie Troland»

Avrøysting

Sørli Slettebakken vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Følgjande medlemer deltek i ungdomspanelet for sex og samfunn:

- Mia Holdhus
- Sofie Krumsvik
- Synne Birkhaug
- Ebbe lo
- Matilde Hole
- Kjersti Rasmussen Hidle
- Emilie Troland

Referatsaker

RS 1/20 Ny temaveileder om hvordan ta hensyn til barn og unge i planlegging og byggesaksbehandling

Fra: Vestland fylkeskommune (post@vlfk.no)

Sendt: 24.01.2020 13:59:10

Til: Fylkesrådmann Vestland; Svein Hågård; Håkon Rasmussen; Anne-Kjersti Stavø Stenehjem

Kopi:

Emne: VS: Ny temaveileder om hvordan ta hensyn til barn og unge i planlegging og byggesaksbehandling

Vedlegg:

Fra: Moe Hilde <Hilde.Moe@kmd.dep.no>

Sendt: fredag 24. januar 2020 09:20

Til: postmottak@trondelagfylke.no; postmottak@tffk.no; post@nfk.no; post@mr fylke.no; Vestland fylkeskommune <post@vlfk.no>; firmapost@rogfk.no; post@vtfk.no; postmottak@agderfk.no; post@viken.no

Emne: Ny temaveileder om hvordan ta hensyn til barn og unge i planlegging og byggesaksbehandling

Hei,

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har laget en ny TEMAVEILEDER OM HVORDAN TA HENSYN TIL BARN OG UNGE I PLANLEGGING OG BYGGESAKSBEHANDLING.

Temaveilederen ble publisert 13.januar i år, 2020.

Vi ber postmottak videresende denne eposten til

Fylkesrådmannens kontor
Fylkesplansjefens kontor
Planavdelingen (regionplanavdeling)
Juridisk avdeling
Samferdselsavdelingen

Og andre som er med på å veilede kommuner og regioner i sin planlegging, utarbeider regionale planer, behandler kommunale planer, har barn og unge i sin portefølje.

Temaveilederen:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/barn-og-unge-i-plan-og-byggesak/id2685228/>

Med vennlig hilsen

Hilde Moe
Seniorrådgiver/Planavdelingen
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Tlf 41509773 / 22245979

Vestland
fylkeskommune

Invitasjon

Vegen mot 2030: Bli med på å sette retning for Vestland

Fylkesordfører Jon Askeland og fylkesvaraordfører Natalia Golis vil ha deg med på å sette retninga for det nye fylket, og inviterer til dialogmøte.

Vestland er eit fylke for framtida, og no er vi endeleg i gang! Saman skal vi gjere Vestland til det beste fylket å bu, jobbe, studere og leve eit godt liv i. Korleis kan vi bruke ressursane, kompetansen og alle dei gode ideane som finst her på best mogleg vis?

Vi inviterer til dialog om dei framifrå løysingane for å skape eit framifrå fylke. Til vårt første møte i det flunkande nye Vestland inviterer vi ungdom, næringsaktørar, kommunar og tydelege stemmar frå heile regionen vår til dialog. Og vi vil ha deg med!

Hovudtema i møtet blir:

- Kompetanse for framtida
- Næringsutvikling
- Visjonar for Vestland

Her sjåast vi: Amalie Skram vgs., Bergen

Her er dato og tidspunkt: fredag 24. januar kl. 11.00–15.30

Her melder du deg på: <https://sfj.pameldingssystem.no/vestland-fylkeskommune>

Detaljert program kjem i byrjinga av januar

Set av dagen – vi gler oss!

Jon Askeland
Fylkesordfører Vestland

Natalia Golis
Fylkesvaraordfører Vestland

Saknr: 2020/228-1
Saksbehandlar Tor Ivar Sagen Sandvik
Dato: 07.01.2020

Til: Hovudutval for opplæring og kompetanse

Frå: fylkesdirektør for opplæring og kompetanse

Plan for prosess for sak om opplæringstilbod ved dei vidaregåande skulane i Vestland fylkeskommune

Fylkesdirektøren viser til møte i hovudutval for opplæring og kompetanse 2.12.19, sak 11/2019 om opplæringstilbodet for skuleåret 2020/21, der utvalet gjorde slikt vedtak i punkt 5:

Hovudutval for opplæring og kompetanse er oppteken av at det skal sikres gode prosesser i forkant av arbeidet med dimensjonering av opplæringstilbodet i Vestland.

Hovudutval for opplæring og kompetanse ber fylkesdirektør utarbeide rutiner og retningslinjer som sikrar brei involvering av dei tilsette i skulane, tillitsvalgte og rektorane. Fylkesdirektør skal syte for at innspela fra skulane vert lagt fram for utvalet i tilknytning til saka og at det vert gjort tydeleg for sektoren at innspela skal sendes tenesteveg.

Dimensjoneringen på yrkesfag skal også skje i tett samarbeid med y-nemnda, opplæringskontor og næringslivet for å sikre eit tilbod i tråd med næringslivet sine behov og tilgang til læreplasser. Dette må gjerast greie for i saksutgreiinga.

Fylkeskommunen har gjennom regionreforma fått eit sterkare ansvar for den regionale kompetansepolitikken, med mål om å sikre betre tilgang på kompetent, kvalifisert og relevant arbeidskraft i dei regionale arbeidsmarknadene. Dette ansvaret omfattar fleire politikkområde som til dømes utdannings-, nærings- og regionalpolitikk. Eit slikt ansvar føreset at fylkeskommunen har evne og vilje til å sjå ansvarsområde og verkemiddel i samheng. Kompetanseforum Vestland vil vere ein viktig arena for å få fram og drøfte arbeidslivet sine behov for kompetanse og arbeidskraft.

På etterspurnadsida vil ei sentral oppgåve være å kartlegge regionale kompetansebehov, legge til rette for samarbeidsarenaer, og utarbeide regionale planar saman med relevante aktørar. Fylkeskommunen vil også ha eit særlig ansvar for å følge opp regjeringa si kompetansereform. På tilbodsida har fylkeskommunen gjennom opplæringssektoren ansvar for viktige verkemiddel gjennom tilbod om vidaregåande opplæring, og tilbod om fagskuleopplæring i fylket. Sak om opplæringstilbod bør bygge på breie lokale og regionale samarbeidsprosessar med utgangspunkt i oppdatert og relevant kunnskapsgrunnlag.

Sjølv om det årlege arbeidet med opplæringstilbodet har eit relativt kortsiktig perspektiv og hovudsakeleg dreier seg om konkrete tilpassingar mellom tilbod og etterspurnad, skal arbeidet bygge på vedtekne mål og strategiar i fylkeskommunen. Opplæringstilbodet bør i størst mogleg grad bidra til å sikre tilstrekkeleg tilgang på naudsynt kompetanse i fylket.

Det årlege arbeidet med å fastsette opplæringstilbodet ved skulane går føre seg i to rundar. Om hausten vert det lagt fram framlegg til vedtak om kva utdanningsprogram/programområde som skal vere tilgjengeleg for søking påfølgjande haust. Fylkesdirektøren vil i denne delen av prosessen særleg legge vekt på å utvikle eit relevant kunnskapsgrunnlag og legge til rette for god dialog med sentrale samarbeidsaktørar frå arbeidslivet. Målet er å få eit godt bilete av behova for arbeidskraft i ulike regionar og drøfte sentrale utfordringar knytt til rekruttering innanfor ulike område. For å lykkast med dette, er det viktig å sikre at dialogen kan starte tidleg slik at det er rom for å vurdere og drøfte ulike innspel som del av saksførebuinga. Sjølv om det kanskje ikkje er

mogleg å imøtekome alle innspel i årlege justeringar, så vil ein kontinuerleg dialog leggje eit godt grunnlag for det meir langsiktige arbeidet med overordna og langsiktige planar.

Etter at søknadsfristen er ute om våren må fylkesdirektøren gjere ei ny vurdering i lys av elevsøkinga. Elevane har rett til eitt av tre utdanningsprogram, og det hender at ein på grunnlag av prognoseinntaket finn at det ikkje er grunnlag for å opprette planlagde opplæringstilbod til tross for at arbeidslivet melder om behov for arbeidskraft, og tilsvarande at ein må auke tilbodet innan andre utdanningsprogram. Omfanget av justeringar blir med andre ord sterkt påverka av kva utdanningsprogram elevane søker.

I begge rundane må det vere gode prosessar, men når det gjeld justeringssaka om våren vil prosessen først og fremst dreie seg om å sikre at skulane, andre relevante samarbeidsaktørar og Y-nemnda får høve til å kome med framlegg /uttale seg om korleis justeringa best skal skje. Dialogen og samarbeidsprosessane knytt til justeringssaka vil med andre ord ikkje vere like omfattande som dei som ligg til grunn for sak om opplæringstilbod i november.

Tidsplan og prosess for vedtak om opplæringstilbod som skal lysast ut:

	Oppgåve	Ansvarleg	Tid/Frist
1	Be rektorane om innspel til neste års opplæringstilbod. Rektor er ansvarleg for interne prosessar ved skulane. Innspel frå tilsette skal gå via rektor. Protokoll frå møte med organisasjonane skal ligge ved skulen sine innspel. Elevtal per 15. september og forventa tal avgangselevar frå grunnskulen, der det er viktig for dimensjonering, er grunnlagstal fylkesdirektøren sender ut	Fylkesdirektøren	Midten av september
2	Rektorane har frist for å kome med samla innspel til endringar i opplæringstilbodet	Rektorane	Frist inntil tre veker
3	Dialog med regionale kompetansefora, Y-nemnda, representantar for opplæringskontora og næringsliv om læreplasstilgang og arbeidskraftbehov	Fylkesdirektøren	September/oktober
4	Invitasjon til representantar for opplæringskontora og næringsliv til å kome med innspel til neste års opplæringstilbod i etterkant av dialogen	Fylkesdirektøren	Frist inntil tre veker
5	Info- og drøftingsmøte med organisasjonane. Presentasjon av tema fylkesdirektøren ser som særlege utfordringar	Fylkesdirektøren	Starten av oktober
6	Utarbeide sak til hovudutval for opplæring og kompetanse om opplæringstilbod for komande skuleår. Saka bygger på kunnskapsgrunnlag, dialog og innspel knytt til etterspurnad i arbeidsmarknaden, i tillegg til søkartal, elevtal og oppfyllingsgrad inneverande år	Fylkesdirektøren	Midt i november
7	Handsaming av sak om opplæringstilbod for komande skuleår. Tilråding som følger til hovudutval for opplæring og kompetanse	Y-nemnda	Før møtet i hovudutval for opplæring og kompetanse
8	Kontakt med kvar skule der det er framlegg om endringar	Fylkesdirektøren	Før saka er offentleg

9	Info- og drøftingsmøte med dei tillitsvalde	Fylkesdirektøren	Etter saka er offentlig
10	Vedtak i sak om opplæringstilbodet for komande skuleår	Hovudutval for opplæring og kompetanse	Slutten av november

Tidsplan og prosess for vedtak om justering av opplæringstilbodet etter søknadsfristen:

	Oppgåve	Ansvarleg	Tid/Frist
1	Utarbeiding av prognoseinntak som skulane, organisasjonane, Y-nemnda, representantar for opplæringskontora og media får tilsendt	Fylkesdirektøren	Første veka i mars
2	Be rektorane om uttale til justering av opplæringstilbodet på grunnlag av søkartala. Rektor er ansvarleg for interne prosessar ved skulane. Protokoll frå møte med organisasjonane skal ligge ved skulen sine innspel	Fylkesdirektøren	Første veka i mars
3	Frist for å kome med innspel til justering av opplæringstilbodet	Rektorane	Frist inntil tre veker
4	Dialog mellom fylkesdirektøren, Y-nemnda, representantar for opplæringskontor, presentasjon av søkar- og formidlingstal i yrkesfag. Drøfting av konsekvensar og behov for justeringar	Fylkesdirektøren	Mars/april
5	Invitasjon til representantar for opplæringskontora og næringsliv til å kome med uttale til justeringar i etterkant av dialogen	Fylkesdirektøren	Frist inntil tre veker
6	Utarbeide sak til hovudutval for opplæring og kompetanse om justering av opplæringstilbod for komande skuleår. Saka bygger på konsekvensane av søkinga, formidling til læreplassar og uttale frå interne og eksterne partar	Fylkesdirektøren	Mars/april
7	Handsaming av sak om justering av opplæringstilbod for komande skuleår. Tilråding til hovudutval for opplæring og kompetanse	Y-nemnda	Før handsaming i hovudutvalet
8	Kontakt med kvar skule der det er framlegg om endringar	Fylkesdirektøren	Før saka er offentlig
9	Info- og drøftingsmøte med tillitsvalde	Fylkesdirektøren	Mellom offentliggjerding av saka og handsaming i hovudutvalet

10	Vedtak i sak om justering av opplæringstilbudet for kommande skuleår	Hovudutval for opplæring og kompetanse	April

Framlegg til struktur i sak om endringar i opplæringstilbudet - utlysing av tilbod

1. Oppsummering av relevant kunnskapsgrunnlag og dialogar med arbeids- og næringsliv om behov for arbeidskraft.
2. Oppsummeringar og analyser av oppfylingsgrad inneverande skuleår - utfordringar
3. Konsekvensar av ny lokal inntaks- og formidlingsforskrift (berre i 2021/22)
4. Nye sentrale endringar - lov, forskrift
5. Økonomisk ramme med konsekvensar det har for utlysing av tilbod
6. Forventa søkartilgang til alle nivå, omfang av omval og søkarar som har hatt opphald - regionvis der det er naturleg
7. Ev presentasjon av det fylkesdirektøren ser som hovudutfordringane for komande utlysing
8. Utreiing av framlegg til endringar i tilboda, presentert per utdanningsprogram.
9. Administrative, økonomiske og personalmessige konsekvensar
10. Samla presentasjon av endringane i høve inneverande år
11. Innspel frå skulane er vedlegg

Framlegg til struktur i sak om justering av opplæringstilbudet etter søknadsfristen

1. Informasjon om søkartal og behov for klassar, ordinære tilbod, særskilte tilbod og tilbod til minoritetsspråklege
2. Uttalar frå arbeids- og næringsliv, om behov i arbeidslivet - region- og bransjevis
3. Gjere greie for prosessen som har vore med arbeids- og næringsliv om justeringsbehov
4. Administrative, økonomiske og personalmessige konsekvensar
5. Informasjon om inntak 1. februar, minoritetsspråklege og vaksne. Informasjon om inntak til tilbod
6. Utreiing av framlegg til justeringar av utlyste tilbod, presentert per utdanningsprogram. Regionvise vurderingar der det er naturleg.
7. Samla presentasjon av endringane i høve utlyst tilbod
8. Uttale frå skulane blir lagt med som vedlegg

Oppsummering

Dette notatet skisserer korleis fylkesdirektør for opplæring og kompetanse planlegg prosess i arbeidet med opplæringstilbudet, og korleis dei ulike partane og aktørane blir involverte i arbeidet. Det er naudsynt med god involvering for å få ein kvalitativt god prosess, og eit godt grunnlag for politisk handsaming. Vidare i notatet er det gjort framlegg om struktur i dei politiske sakane.

Saknr: 2020/482-1
Saksbehandlar: Ingeborg Sofie Sætrevik

Til: Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon

Frå: Fylkesdirektør for innovasjon og næringsutvikling

Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon	4/20	16.01.2020
Vestland ungdomsutval	4/20	01.02.2020

Statusrapport for LivOGLyst-programmet i 2020

Bakgrunn

Rokkanrapporten «Perspektiv på bygdeutvikling» frå 2005 peika på behovet for ei meir samla og varig satsing på lokalsamfunnsutvikling i Hordaland. Konklusjonen var basert på at utviklingsarbeidet i Hordaland hadde vore for sprikande og fragmentert, der Fylkesmannen si landbruksavdeling dreiv bygdeutvikling, Innovasjon Norge dreiv bedriftsutvikling og Hordaland fylkeskommune dreiv litt av alt. Tilrådinga var difor å utvikle *eit felles partnerskapsprogram* som samla ressursar og verkemiddel på tvers av forvaltnings- og utviklingsinstitusjonane.

Forskarane peika vidare på at *utviklingsarbeid tar tid*. Anbefalinga var difor å utvikle eit vedvarande program med trinnvis støtteordning, der lokale utviklingsprosjekt som vart støtta for å kome i prosess vart guida vidare i verkemiddelapparatet for å få hjelp og støtte til å slutføre sine verdiskapingsprosjekt.

Eit tredje viktig punkt i Rokkanrapporten var at lokale utviklingsaktivitetar ofte skjedde utan særlig god kontakt og forankring i kommunane. Tvert om var utviklingsprosjekta ofte utforma som ein allianse mellom lokalsamfunna og fylkesnivået, medan kommunen sat på sidelinja utan å vere ein aktiv part i utviklingsarbeidet. Dermed vart utviklingsaktørane ofte avskorne frå lokal støtte og viktige ressursar dei kunne dratt nytte av i utviklingsarbeidet.

Program for lokalsamfunnsutvikling, seinare kjent som LivOGLyst-programmet, vart vedteke av Fylkesutvalet i februar 2006 som ei ny tilskotsordning til lokalsamfunnsutvikling i Hordaland. Målet var å stimulere til utviklingsretta prosjekt der det vert bygd opp under lokalt engasjement i lokalsamfunn og kommunar.

Rokkanrapporten danna det organisatoriske grunnlaget for LivOGLyst-programmet som vart etablert i 2007 som

- Ein partnerskap mellom Fylkesmannen i Hordaland, Innovasjon Norge Hordaland og Hordaland Fylkeskommune
- Ei langsiktig programsatsing med trinnvis støtteordning
- Ei satsing der kommunen måtte spele ei aktiv rolle

I tillegg vart LivOGLyst-satsinga utvikla med utgangspunkt i nedanifrå-og-opp utviklingstradisjonen. Nokre av dei viktigaste prinsippa var:

- Utvikling må skje nedanifrå og vere basert på bruk av eigne ressursar
- Lokal utvikling må skje i inkluderande og kollektive prosessar

- Verdiskaping må skje på brei front - økonomisk, sosialt og kulturelt
- Utviklingskraft føreset brei lokal forankring og eit forpliktande samarbeid mellom eldsjelar, frivillige og offentleg sektor

Den 18. april 2007 vart partnerskapsavtalen mellom Innovasjon Norge, Fylkesmannen i Hordaland og Hordaland fylkeskommune underteikna. Jamfør denne avtalen skulle LivOGLyst-programmet vere eit spleiselag og eit samarbeid mellom den regionale partnerskapen. Det vart etablert ei styringsgruppe og ei arbeidsgruppe frå det regionale verkemiddelapparatet med prosjektleiar i fylkeskommunen.

LivOGLyst-programmet vart lagt ned i 2013, men vart tatt opp igjen som ei satsing frå 2014 i henhold til budsjettvedtaket i fylkestinget.

Føresetnadar og vilkår for deltaking i LivOGLyst-programmet

LivOGLyst-programmet er eit program og nettverk for dei som ønskjer å utvikle lokalsamfunnet sitt.

Kvart år vert det sendt ut invitasjon til alle kommunar i Hordaland om å søkje opptak til programmet. Aktuelle søkjarar er lag og organisasjonar.

Prosjekt som deltek i programmet får tilgang til nettverk, kurs, rettleiing og innsikt i prosjektmetodar. Økonomisk tilskot er ein del av programmet. Eittårige forprosjekt vert tildelt finansiell støtte for eitt år, kr 50 000. Treårige hovudprosjekt får finansiell støtte for tre år, kr 300 000.

Ein føresetnad for opptak til programmet er at kommunen stiller med ein kontaktperson. For treårige prosjekt skal kommunen bidra med kr 90 000 (30 000 årleg). Deltaking i LivOGLyst-nettverket er ein obligatorisk del av LivOGLyst-programmet.

Årlege aktivitetar i programmet

Prosjektleiar i HFK

Prosjektleiar arbeider kontinuerleg med rettleiing av prosjekt, det er per dags dato 20 aktive prosjekt. Prosjekta rapporterer til prosjektleiar når dei anmodar om utbetaling i tillegg til at dei leverer ein utfyllande rapport ved prosjektavslutning. LivOGLyst er organisert på Seksjon for naturressursar, reiseliv og landbruk og seksjonsleiar vert rådført og orientert om utviklinga i prosjekta.

LivOGLyst-arbeidsgruppa

Arbeidsgruppa møtast jamleg for å samarbeide om årlege aktivitetar i programmet. I tillegg deltek arbeidsgruppa på vitjingar til prosjekt og i handsaminga av nye søkjarar.

LivOGLyst-konferansen

I september kvart år arrangerast Lokalsamfunnskonferansen LivOGLyst. Denne vert arrangert som ein gratis og open arena for alle med interesse for lokalsamfunnsutvikling, frivillige og tilsette i kommunar. På konferansen får deltakarane fagleg påfyll om tema som er viktig for lokalt utviklingsarbeid og informasjon om korleis ein søker opptak til LivOGLyst-programmet.

Opptak av nye prosjekt

Opptak til LivOGLyst-programmet skjer årleg med søknadsfrist i oktober. Søknadane vert tatt opp til prekvalifisering og søkjarane vert rettleia av arbeidsgruppa. Endeleg innstilling av søkjarar skjer i november. Ein tar sikte på å ta opp fire eittårige forprosjekt og tre treårige hovudprosjekt (tidligere eittårige prosjekt) kvart år. Prosjekt som ikkje møter vilkåra for opptak kan bli tatt opp som assosierte prosjekt, det vil sei at dei vert inviterte med i nettverket utan at dei mottek finansiering.

Årleg nettverkssamling

I februar kvart år vert det arrangert nettverkssamling for nye og gamle LivOGLyst-prosjekt. Samlinga vert arrangert hos eit LivOGLyst-prosjekt som er i slutfasen slik at prosjekta kan sjå kva andre har fått til i løpet av ein fire års periode. På samlinga vert det høve for nettverket å dele erfaringar og verte kjent. Det finst også ei aktiv gruppe på Facebook for nettverket. Vi ser

at prosjekta er ivrige etter å dele erfaringar og samarbeide med kvarandre og at dette gir gode resultat.

Arbeidsgruppa vitjar prosjekt

Ettersom LivOGLyst er ei langsiktig satsing og ein eigen metodikk er rettleiing og oppfølging frå LivOGLystarbeidsgruppa er ein viktig del av programmet. Kvar vår reiser arbeidsgruppa på vitjing til nye prosjekt. Eittårige prosjekt vert først prioritert slik at dei kjem raskt i gang med breie mobiliseringsprosessar. I tillegg skal treårige prosjekt vitjast det første og det tredje året i prosjektperioden.

Økonomiske rammer

LivOGLyst-programmet vert budsjettert med kr 1 000 000 kvart år. Av desse vert 500 000 tildelt direkte til nye prosjekt. Resterande kr 500 000 er driftsmidlar som nyttast til årleg konferanse, nettverkssamling og reiser for arbeidsgruppa.

I tillegg finansierer fylkeskommunen prosjektleiar i 60 prosent stilling. Fylkesmannen i Vestland og Innovasjon Norge Vestland bidreg med lønnskostnadar i arbeidsgruppa.

Gode døme

Målet med eit LivOGLyst-prosjekt er å utvikle attraktive og livskraftige lokalsamfunn der bulyst, trivsel og grunnlag for næringsutvikling står sterkt.

Gjennom åra som har gått har dei fleste kommunar i Hordaland hatt eitt eller fleire lokalsamfunn som har vore LivOGLyst-prosjekt. Alle prosjekta har vore prega av lokalsamfunna sin særskilte identitet og lokale behov. Medan nokre LivOGLyst prosjekt har satsa sterkt på næringsutvikling og arbeidsplassar lokalt, har andre prosjekt hatt auka fokus på å skapa trivsel, bulyst og kulturtilbod. Til dømes har Kulturbygda Valestrand nytta komponisten Fartein Valen til opne arrangement og konserter som er ope for alle innbyggjarane. Gjennom desse samlingane arbeider dei også med mobilisering der dei utforskar kva ressursar som er bygda og kva ein kan arbeide meir med.

To prosjekt som har satsa sterkt på reiseliv var LivOGLyst i Fedje og i Modalen. Fedje sitt prosjekt, «Nytt liv i hamna» arbeide mot å skape aktivitet i hamna med varehandel, drivstoffstasjon og kabelferje. I seinare tid vart det oppretta ei direkte båtrote mellom Bergen sentrum og Fedje. I Modalen har dei arbeidd aktivt med å få opp overnattingstilbod, tilby guida turar og dei har skaffa utsalsstad for lokale næringsdrivarar som sel lokale matvarer og bakst etter gamle tradisjonar. Også i Samnanger der LivOGLyst-prosjektet redulterte i at samvirkelaget Laga på Bjørkheim vart starta opp, sel dei lokale produkt slik at lokale aktørar får vist seg fram.

Gjennom LivOGLyst-programmet har også lokale eldsjelar fått kompetanse kring korleis dei arbeider med utviklingsprosjekt. Hordaland fylkeskommune har bidrege med rettleiing og tilskot gjennom Unike regionale utviklingsprosjekt for at prosjekta skulle verte realisert. På Hellesøy i Øygarden var LivOGLyst-prosjektet initiativtakar til å ruste opp ei nohengje. Denne vert eit verdifullt tilskot til bygda som ungdoms- og aktivitetshus. I Strandstaden Sunde i Kvinnherad, der skipsbyggjartradisjonar og sunnhordalandslitteraturen er ein viktig del av den lokale identiteten, har dei arbeidd med å få rusta opp Sunde Kyst- og Litteratursenter, der desse tradisjonane vil haldast i hevd.

Det som er eit særpreg for alle LivOGLyst-prosjekt er at lokalsamfunnet vert involvert, at innbyggjarar får medverke til den lokale utviklinga og bidra med eigne ressursar. Prosjekta nyttar ulike metodar for å vekke engasjement hos innbyggjarane. Vi ser at dette medverker til å auke bulysta og skape meir aktivitet og tilhøyrsløse lokalt.

Ein ser også ei tett kopling mellom folkehelse og lokalsamfunnsutvikling. To av prosjekta som vart tatt opp i programmet frå 2019, Langevåg i Bømlo og Hetlevik på Askøy har også vore involvert i folkehelseprosjektet «Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse» (Nærmiljøprosjektet) som vart avslutta i 2018. Gjennom Nærmiljøprosjektet arbeide desse lokalsamfunna særskilt med medverknad frå barn og unge til kommunal planlegging.

Kommunen si rolle er viktig i alt lokalt utviklingsarbeid. Det er ei styrke for LivOGLyst-prosjekta at kommunen er tett kopla på. Erfaringane frå LivOGLyst og Nærmiljøprosjektet viser at det også er ei styrke for kommunen at innbyggjarane frå medverke. I Langevåg i Bømlo der

Eidesvik industrier har sin base her og dei eit sterkt ønskje om å få fråflyttarar til å kome tilbake når dei skal etablere seg. Her vart det arrangert ein innovasjonscamp med god oppslutning frå alle aldersgrupper. Rådmannen roser innsatsen i eit brev til LivOGLyst-prosjektet: «*Denne campen er eit prosjekt i beste folkehelse regi. Brei deltaking, lav terskel for deltaking, fellesskap og meistring er viktige element i det som gir god folkehelse*».

LivOGLyst i Vestland

Vi jobbar no med å utvide LivOGLyst-programmet til nye Vestland fylkeskommune.

Fylkesutvalet i Sogn og Fjordane vedtok hausten 2019 å styrke ramma til LivOGLyst prosjekt med kr 200 000. Prosjekta som vart innstilt gjaldt sju eittårige forprosjekt og tre treårige hovudprosjekt, der fem av dei eittårige prosjekta er lokalsamfunn i gamle Sogn og Fjordane.

Alle prosjekta med kommunekontaktar er invitert til oppstartsamling for LivOGLyst-nettverket i februar der vi vitjar LivOGLyst-prosjektet i Modalen. Arbeidsgruppa er utvida med fleire representantar frå Vestland fylkeskommune slik at vi skal få til god oppfølging av prosjekta som er geografisk spreidd i storfylket. Vi arbeidar no med å vurdere nye arbeidsformer og kompetansetilbod til prosjekta.

Oversikt over LivOGLyst-prosjekt frå 2008 til 2020

Årstal (opptak)	Prosjekt (1-årige og 3-årige, assosierte ikkje medrekna)	Kommune
2008	Hålandsdalen	Fusa
2008	Kårbø	Meland
2008	Jondal	Jondal
2008	Espevær 365	Bømlo
2008	Fykkesund	Kvam
2008	Hosanger	Osterøy
2008	Åkra	Kvinnherad
2008	Samnanger	Samnanger
2009	Storebø	Austevoll
2009	Samnanger	Samnanger
2009	Storebø	Austevoll
2009	Bergen-wrap (damsgårdsundet)	Bergen
2009	Røldal	Odda
2010	Espevær	Bømlo
2010	Røldal	Odda
2010	Lonevågen	Osterøy
2010	Fjelberg	Kvinnherad
2010	Eidfjord	Eidfjord
2010	Dynamiske Mosterhavn	Bømlo
2010	Risnes	Radøy
2011	Glesvær	Sund
2011	Strusshamn	Askøy
2011	Lonevågen	Osterøy
2011	Knarvik	Lindås
2011	Springflo Fjell	Fjell
2011	Indre Masfjorden	Masfjorden
2012	Mosterhavn	Bømlo
2012	Jordalen	Voss
2013	Unneland	Bergen
2013	Risneskrinsen	Radøy
2013	Hedleberget	Voss
2013	Ask	Askøy
2013	Litlabø	Stord
2013	Fonnesvågen	Austrheim
2013	Hellesøy	Øygarden
2014	Hellesøy	Øygarden
2014	Litlabø	Stord
2014	Fonnesvågen	Austrheim
2015	Strandstaden Sunde	Kvinnherad
2015	FemFemti	Odda, Ullensvang
2016	FemFemti	Odda, Ullensvang
2016	Nytt liv i hamna	Fedje
2016	Lindåsbygda	Lindås
2016	Strandstaden Sunde	Kvinnherad

2016	Odda	Odda
2016	Eit lite stykke Hardanger	Ullensvang, Eidfjord
2016	Fotlandsvåg	Osterøy
2017	iModalen	Modalen
2017	Kulturbygda Valestrand	Sveio
2017	Herand i omstilling	Jondal
2017	Dugnad for Dale	Vaksdal
2017	Møhlenpris	Bergen
2018	Vindenes	Fjell
2018	Hjelmås	Lindås
2018	Sydneshalvøen	Bergen
2018	Valestrand	Sveio
2018	Langevåg	Bømlo
2018	Fotlandsvåg	Osterøy
2018	Dale	Vaksdal
2019	Berekraftig bygdeutvikling på Langevåg	Bømlo
2019	LivOGLyst Hjelmås	Lindås
2019	LivOGLyst Dåfjord	Fitjar
2019	LivOGLyst i Øystese	Kvam
2019	LivOGLyst Forland	Sund
2019	Hetlevik på snei	Askøy
2019	LivOGLyst Stamnes	Vaksdal
2020	LivOGLyst i Ytre Solund	Solund
2020	Kunstbygda Vevring	Naustdal
2020	LivOGLyst i Bøfjorden	Hyllestad
2020	LivOGLyst utviklingsprosjekt - Hyllestad	Hyllestad
2020	LivOGLyst Måløy	Vågsøy
2020	LivOGLyst i Bergsdalen	Vaksdal
2020	Rubbestadneset mot 2030	Bømlo
2020	Gode møttestader - Dåfjorden 2.0	Fitjar
2020	LivOGLyst i Øystese	Kvam
2020	LivOGLyst Stamnes	Vaksdal

Tal prosjekt: 76
 Tal kommunar: 32

Saknr: 2020/1929-5
Saksbehandlar: Dagmar Reutz Hillestad
Dato: 27.01.2020

Til: Vestland ungdomsutval

Frå: Dagmar Reutz Hillestad

Aktivitet og reiser i Vestland ungdomsutval sidan 29.11.2019

Administrasjonen har motteke ulike invitasjonar frå både avdelingar i fylkeskommunen, statlege organ og organisasjonar om deltaking av representantar frå Vestland ungdomsutval.

- **Invitasjon frå Stiftelsen Sex og Samfunn**

Det er ikkje fastsett tid og stad for møte enno, men det meste av dialogen vil skje via e-post.

VU har slutta seg til at følgjande medlemmar ynskjer å delta i ungdomspanelet:

Mia Holdhus - Sofie Krumsvik - Synne Birkhaug - Ebbe Io - Matilde Hole - Kjersti Rasmussen Hidle og Emilie Troland.

- **Den kulturelle skulesekken (DKS)**

VU har avgjort å ta imot invitasjonen om å delta i ungdomsprogramområdet i arbeidet med DKS.

VU har avgjort at desse representerer VU i dette arbeidet:

Synne Birkhaug - Lisa Horpen og Leander Sunde.

- **Samarbeidsorganet for folkehelseprogrammet i Vestland fylkeskommune**

VU har avgjort at dei ynskjer å delta med tre representantar i dette arbeidet. Det er: Synne Birkhaug - Emilie Mortvedt Troland og Sofie Krumsvik.

Dersom det vert høve til å møte med kun to representantar vil Sofie Krumsvik møte som vara.

- **Europarådet kommunalkongress - ungdomsdelegatar mellom 18 og 30 år**

VU avgjorde at dei som var interessert i å vera med måtte ta kontakt direkte med Barbara Harterink for vidare søknadsprosess. Ingen frå VU har meldt si interesse.

Søknadsfristen var 23. januar.

- **Regional planstrategi - ungdom, trivsel og tilhøyre**

Vestland ungdomsutval vil bidra med representantar inn i det regionale planarbeidet.

Frå VU deltek følgjande representantar: Ebbe Io og Mia Holdhus. Dei har også ansvar for å følgje opp saker innan næring, naturressursar og innovasjon i VU.

- **Oversikt over ungdomsråd i Vestland fylke**

VU lagar ein oversikt over alle ungdomsråd i Vestland fylke. Oversikten skal syne kven som er leiar i ungdomsrådet og kontaktinformasjon til råda.

Utvalet fordeler kommunar likt på alle medlemmane i VU for å innhente informasjon om ungdomsråda. Dette er ei viktig og prioritert oppgåve for VU vidare.

- **Ungdommens planprogram 2020 - oppfølging av arbeidet**

Status i arbeidet med å promotere dette arbeide

Politiske saker

PS 1/20 Utneining av representant i innstillingsnemnd for klima- og miljøpris

Saknr: 2019/89-2
Saksbehandlar: Ida-Beate Mølmesdal

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Vestland ungdomsutval	1/20	01.02.2020

Utnemning av representant i innstillingsnemnd for klima- og miljøpris

Forslag til vedtak

1. Ungdomspolitisk utval oppnemner ein representant som deltek i innstillingsnemnda.

Representant frå fylkesutval for ungdom:.....

Samandrag

Fylkesutvalet i Vestland vedtok i møte 3. desember retningslinjene til Vestland fylkeskommune sin klima og miljøpris. Det vart også vedteke kven som skal delta frå fylkesutvalet i ei innstillingsnemnd til prisen. I retningslinjene står det også at innstillingsnemnda skal inkludere eitt medlem utnemnt av Vestland Ungdomsutval.

Paal Fosdal
fylkesdirektørIda-Beate Mølmesdal
klimakoordinator*Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift***Vedlegg**

- 1 Saksutkast fylkesutval 03.12.2019 for klima- og miljøpris
- 2 Protokoll frå fylkesutval 03.12.2019 for klima- og miljøpris

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Hordaland fylkeskommune sin miljøpris er ein godt etablert pris og har blitt delt ut sidan 1992. Sogn og Fjordane fylkeskommune innførte ein klima- og miljøpris i 2018 då fylkestinget vedtok Regional plan for klimaomstilling i juni 2018 (FT-sak 26/18). Fyrste klima- og miljøpris for Sogn og Fjordane vart delt ut til Evoy AS i fylkestinget 24. april 2019. Retningslinjene som då vart vedteke tok utgangspunkt i Hordaland fylkeskommune sine retningslinjer, og dei to prisane er i så måte likt utforma. Som nytt fylke vart det naturleg å vidareføre denne prisen, og felles retningslinjer vart difor utforma og lagt fram som sak til fylkesutvalet i Vestland fylkeskommune.

Vedtak i fylkesutvalet

I fylkesutvalet 3. desember 2019 (FU-sak 18/2019) vart retningslinjene til Vestland sin klima- og miljøpris vedteke. Fylkesutvalet vedtok at valnemnda skulle nominere tre personar til å sitje i innstillingsnemnda til prisen.

Vedtak i saka blei:

Punkt 1 vert sendt til valnemnda.

1. *Fylkesutvalet vel desse tre medlemane - frå eige utval, der ein vert leiar, og ein vert varamedlem, til innstillingsnemnda for klima- og miljøprisen:*

Leiar:

.....

.....

Vara:

2. *Vestland fylkesutval utnemner ein representant som deltek i innstillingsnemnda.*
3. *Nemnda er valt for 2020 og 2021.*
4. *Retningslinjene for tildeling av klima- og miljøprisen vert vedtatt slik dei ligg føre i saksframstillinga.*

Fylkesutvalet gjer vedtak om kven som får tildelt prisen.

Tidlegare vedtak i Fylkestinget

Valnemnda presenterte forslag om deltakarar i innstillingsnemnda, og dette vart vedteke i Fylkestinget 17. desember 2019.

Fylkestinget gjer slikt val av representantar til styre, råd og nemnder for perioden 2019-2023:

....

Klima- og miljøpris 2020 - Innstillingsnemnd

Leiar: Marthe Hammer (SV)

Morten Klementsens (FNB)

Natalie Golis (MDG)

Vare: Svein Halleraker (H)

Oppnemning av innstillingsnemnd

Fylkesrådmannen rår at ungdomsutvalet utnemner eitt medlem som stiller i innstillingsnemnda for klima- og miljøprisen. På denne måten har Vestland Ungdomsutval høve til å påverke kven som får fylket sin fyrste klima- og miljøpris. Innstillingsnemnda vert valt for 2 år.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Prisen er 70 000 kr. Midlane er øyremerka i budsjettområde Klima

Klima: Prisen vil skape merksemd i media kring klima- og miljøarbeidet i fylket, og støtte aktivitet og initiativ i fylket.

Folkehelse: Ikkje relevant. Nokre av dei innkomne nominasjonane kan likevel ha ei positiv verknad på innbyggjarane sine levekår og livskvalitet.

Regional planstrategi: Regional planstrategi er enno ikkje vedteken, men klimaprisen er i tråd med tematikken som ligg i utfordringsbiletet som er utforma så langt. Der er 5 av 10 utfordringar klimarelaterte.

Konklusjon

Fylkesutvalet vedtok retningslinjene til prisen og valnemnda får i oppgåve å utnemne tre personar til å delta i innstillinga av prismottakar, samt ein vararepresentant. For å få fulltalig innstillingsnemnd rår fylkesrådmannen Vestland Ungdomsutval til å utnemne eitt medlem til innstillingsnemnda til Vestland sin klima- og miljøpris.

Nemnda skal leggje fram grunngjevne forslag til kandidat/ar til klima- og miljøprisen til fylkesutvalet. Fylkesutvalet avgjer kven som får klimaprisen, og utdelinga skjer fyrste fylkesting etter vedtak.

Saksnr: 2019/89-1
Saksbehandlar: Ida-Beate Mølmesdal

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Fylkesutvalet		03.12.2019

Vedtak av retningslinjer og innstillingsnemnd til klima- og miljøpris 2020**Forslag til vedtak**

1. Fylkesutvalet vel desse tre medlemane – frå eige utval, der ein vert leiar, og ein vert varamedlem, til innstillingsnemnda for klima- og miljøprisen:

Leiar:
.....
.....
Vara:.....

2. Ungdomspolitisk utval utnemner ein representant som deltek i innstillingsnemnda.
3. Nemnda er valt for 2020 og 2021.
4. Retningslinjene for tildeling av klima- og miljøprisen vert vedtatt slik dei ligg føre i saksframstillinga.
5. Fylkesutvalet gjer vedtak om kven som får tildelt prisen.

Rune Haugsdal
prosjektleder

Paal Fosdal
påtroppande fylkesdirektør for
Strategisk utvikling og digitalisering

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift.

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Hordaland fylkeskommune sin miljøpris er ein godt etablert pris og har blitt delt ut sidan 1992. Sogn og Fjordane fylkeskommune innførte ein klima- og miljøpris i 2018 då fylkestinget vedtok Regional plan for klimaomstilling i juni 2018(FT-sak 26/18). Fyrste klima- og miljøpris for Sogn og Fjordane blei delt ut til Evoy AS i fylkestinget 24. april 2019. Retningslinjene som då blei vedtatt tok utgangspunkt i Hordaland fylkeskommune sine retningslinjer, og dei to prisane er i så måte nokså likt utforma. Som nytt fylke vert det naturleg å vidareføre denne prisen, og felles retningslinjer er difor utforma.

Om klima- og miljøprisen

Klima- og miljøprisen skal vere til heider for einskildpersonar, lag, organisasjonar og/eller verksemder som har utmerka seg innanfor klima og miljøvernarbeid i året som gjekk, eller har vist god innsats over tid. Prisen femner breitt. Føremålet med prisen er å inspirere og hjelpe fram klima- og miljøarbeidet i fylket. Ein vil særleg vere oppteken av at prisen skal vere til inspirasjon for aktørar som står sentralt i arbeidet med ei klimaomstilling av Vestland, og motivere til vidare innsats. Klima- og miljøprisen er ein gåvesjekk på 70 000 kr og eit diplom. Prissummen vert med dette auka med 20 000 kr, frå 50 000 kr som har vore prissummen i Sogn og Fjordane fylkeskommune og Hordaland fylkeskommune tidlegare.

Fylkesrådmannen meiner at utdelinga av klimaprisen bør skje i 2020, for klima- og miljøinnsats i 2019 og 2020, eller over tid. Prisen blir delt ut på fyrste fylkesting etter vedtak i fylkesutvalet.

Søknad og handsaming

Prisen vert annonsert i aviser i fylket, på www.vlfk.no og sosiale medier. Nominasjon skjer gjennom postmottak, eller via digitalt skjema på www.vlfk.no. Frist for nominasjon vert sett til 28. februar 2020. Utdeling av prisen skjer i fyrste fylkesting etter vedtak i fylkesutvalet.

Innstillingsnemnda skal gå gjennom dei innkomne framlegga og vurdere dei. Nemnda kan også ta inn andre kandidatar til vurdering, t.d. kandidatar som nemnda sjølv ønskjer å fremje. Hos fylkes-rådmannen vil plansjefen stille med sekretær for nemnda.

Innstillingsnemnda sitt framlegg skal leggest fram for fylkesutvalet til avgjerd.

Utnefning av innstillingsnemnd

Fylkesrådmannen tilrår difor at utvalet vert satt saman av tre medlemmer frå fylkesutvalet, eit varamedlem, samt at ein representant frå Ungdomspolitisk utval. Ungdomspolitisk utval avgjer sjølve kven som deltek. Innstillingsnemnda vert valt for 2 år.

Retningslinjer for klima- og miljøprisen

Fylkesrådmannen rår til at retningslinjene vert vedtatt slik dei ligg føre:

Retningslinjer for tildeling av klima- og miljøprisen i Vestland fylkeskommune.

Føremål

Klima- og miljøprisen skal vere til heider for einskildpersonar, lag, organisasjonar og verksemder som har utmerka seg innanfor klima- og miljøvernarbeid i året som gjekk, eller har vist god innsats over tid. Prisen skal femne breitt. Vestland fylkeskommune kan kvart år dele ut ein klima og miljøpris på 70 000 kr og tilhøyrande diplom.

Føremålet med prisen er å synleggjere og belønne det gode klima- og miljøarbeidet i fylket.

Klima- og miljøprisen kan gå til personar, verksemder, lag og organisasjonar som:

- høyrer heime i fylket.
- viser evne og vilje til å yte aktiv klima- og miljøinnsats ut over det vanlege.
- har talent, viser kreativitet og evne til nyskaping.

Ein vil særleg vere oppteken av at prisen skal vere til inspirasjon for aktørar som står sentralt i arbeidet med ei klimaomstilling av Vestland, og motivere til vidare innsats.

Nominasjonsprosessen

Nominasjonsfrist vert 28. februar det året prisen gjeld for. Det står alle fritt til å nominerte kandidatar til den fylkeskommunale klima- og miljøprisen. Prisen vert annonsert i aviser i fylket, på www.vlfk.no og sosiale medier. Nominasjon skjer gjennom postmottak, eller via digitalt skjema på www.vlfk.no. Forslaga skal vere grunngjeve for å bli vurdert.

Handsaming og tildeling

Ei innstillingsnemnd utpeika av fylkesutvalet, og ein representant utpeika av ungdomspolitisk utval vurderer og innstiller kandidat(ar) til klima- og miljøprisen. Det er opp til utvalet om dei vil fremje eigne kandidatar eller velje mellom dei innkomne framlegga. Fylkesrådmannen vil halde sekretariat for nemnda.

Fylkesutvalet avgjer om prisen skal delast ut og kven som skal få den, basert på innspel på kandidat/ar frå innstillingsnemnda. Dersom klima- og miljøprisen vert delt ut til fleire personar skal prissummen fordelast på mottakarane. Dersom prisen vert delt ut til ein person som gjennom sitt arbeid i eit lag eller organisasjon blir heidra, skal premiesummen tildelast organisasjonen.

Tildelinga av klima- og miljøprisen vert offentleggjort når fylkesutvalet har gjort vedtaket sitt.

Utdelinga skjer i samband med første tingsete etter vedtak. Grunngjevinga frå fylkesutvalet vert presentert av fylkesordføraren, som også står for sjølve utdelinga.

Nominasjon skjer gjennom post til postmottak eller via eige skjema på nettsidene til fylkeskommunen.

Vedtakskompetanse

Fylkesutvalet har vedtaksmynde i saker som gjeld klima, miljø og berekraft i eit regionalt heilskapsperspektiv, jamfør Reglement for folkevalde organ og delegering.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Prisen er 70 000 kr. Midlane er øyremerka i budsjettområde Klima.

Klima: Prisen vil skape merksemd i media kring klima- og miljøarbeidet i fylket, og støtte aktivitet og initiativ i fylket.

Folkehelse: Ikkje relevant. Nokre av dei innkomne nominasjonane kan likevel ha ei positiv verknad på innbyggjarane sine levekår og livskvalitet.

Regional planstrategi: Regional planstrategi er enno ikkje vedteken, men klimaprisen er i tråd med tematikken som ligg i utfordringsbiletet som er utforma så langt. Det er 5 av 10 utfordringar klimarelaterte.

Konklusjon

Fylkesrådmannen rår til at fylkesutvalet nemner opp ei innstillingsnemnd som blir valt for to år, og vedtek retningslinjene slik dei ligg føre. Nemnda består av 4 medlemmer, tre personar, inkl. ein vara, oppnemnd av og frå fylkesutvalet og ein representant utnemnd av ungdomspolitisk utval. Nemnda skal legge fram grunngjevne forslag til kandidat/ar til klima- og miljøprisen til fylkes-utvalet. Fylkesutvalet avgjer kven som får klimaprisen, og utdelinga skjer fyrste fylkesting etter vedtak.

Saksprotokoll i fylkesutvalet - 03.12.2019

Aleksander Øren Heen (Sp) setter fram slikt forslag:

«Punkt 1 vert sendt til valnemnda.»

Avrøysting

Innstillinga med Heen sitt forslag vart samrøystes vedteken.

Vedtak

Punkt 1 vert sendt til valnemnda.

1. Fylkesutvalet vel desse tre medlemane – frå eige utval, der ein vert leiar, og ein vert varamedlem, til innstillingsnemnda for klima- og miljøprisen:

Leiar:
.....
.....
Vara:.....

2. Vestland fylkesutval utnemner ein representant som deltek i innstillingsnemnda.
3. Nemnda er valt for 2020 og 2021.
4. Retningslinene for tildeling av klima- og miljøprisen vert vedtatt slik dei ligg føre i saksframstillinga.
5. Fylkesutvalet gjer vedtak om kven som får tildelt prisen.

Saknr: 2020/1929-3
Saksbehandlar: Dagmar Reutz Hillestad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Vestland ungdomsutval	2/20	01.02.2020

Fastsetting av møteplan for Vestland ungdomsutval for året 2020

Forslag til innstilling vedtak

Vestland ungdomsutval vedtek det framlagde forslag til møteplan for året 2020 for utvalet sine møter og samlingar slik den ligg føre.

Samandrag

Vestland Ungdomsutval skal ha minst 6 møter kvart år, og utvalet vedtek sin eigen møteplan. I Vestland fylkeskommune har dei tre medverknadsorgana ein og same utvalssekretær. For at administrasjonen skal kunne koordinera møta i medverknadsorgana, både med kvarandre og andre utval, vert det tilrådd at møteplan for 2020 vert endeleg fastsett.

Bertil Søfteland
seksjonssjef

Dagmar Reutz Hillestad
utvalssekretær

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kommunelova krev heimel i lov for å oppretta folkevalde organ. Fylkeskommunen kan difor ikkje oppretta andre organ enn dei som framgår av lov.

Dei tre medverknadsorgana er forankra i kommunelova §5. Denne lova gir ikkje lenger adgang til å etablere verken faste underutval eller arbeidsutval.

For å sikre reell medverknad, tid til å førebu sakene og koordinere møteplan både med dei andre medverknadsorgana og utvala, er det viktig at ein fastset møtedatoar for heile 2020.

Når møteplanen for 2020 skal leggjast, er møtedatoane i fagutvala, fylkesutval og fylkesting eit viktig utgangspunkt. Dette og med tanke på at ein uttale frå medverknadsorganet i ei særskilt sak skal kunne følgje saksgangen fagutval-fylkesutval-fylkesting, slik at ei eventuell tilråding/uttale skal vera klar før saka vert lagt fram for det politiske organet som skal gjera endeleg vedtak.

Vedlagt fylgjer forslag til møteplan for året 2020 for Vestland ungdomsutval. Forslaget er basert på møteplanane som er vedteke for fylkestinget, fylkesutvalet, finansutvalet, hovedutval for samferdsel og mobilitet, hovedutval for næring, naturressursar og innovasjon, hovedutval for kultur, idrett og integrering, hovedutval for opplæring og kompetanse.

Møtedagane fell som oftast på fredagar. Videomøter kan leggjast til anna vekedag, men då på ettermiddag. Når det gjeld helgesamlingar vert det lagt opp til reisetid fredag ettermiddag, møtedag laurdag og evt. søndag. Heimreise søndag.

Når det gjeld møtestad er det, slik prosjektleiar vurderer dette i saksframlegget til PS 56/2019 i Fellesnemnda, eit føremålstenleg prinsipp for geografisk spreining av møta i ungdomsutvalet at omlag 50% av møta er i Bergen, 25% er i Førde eller Leikanger, og at 25% er videomøte.

Konklusjon

Vestland ungdomsutval vert beden om å fastsetje dato for utvalsmøter og samlingar i 2020.

Saknr: 2020/1929-4
Saksbehandlar: Dagmar Reutz Hillestad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Vestland ungdomsutval	3/20	01.02.2020

Invitasjonar og tema for orienteringar i møter 2020

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Samandrag

Vestland ungdomsutval har høve til å invitere dei ulike avdelingane i fylkeskommunen inn i utvalsmøta for å orientera om aktuelle tema som fell innanfor ungdomsutvalet sitt arbeidsområde. Utvalet vert no bedne om å ta stilling til kva tema dei ynskjer orienteringar om vidare i 2020.

Bertil Søfteland
seksjonssjef

Dagmar Reutz Hillestad
utvalssekretær

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Vestland ungdomsutval skal ha sitt første møte 31. januar i samband med helgesamling 31. januar-søndag 2. februar. Møtestaden er Thon Hotel Jølster, Skei.

Utvalet skal i dette møtet fastsetje sin eigen møteplan for møter og samlingar i 2020.

Det vil då vera viktig at ein også tek stilling til kvar møtestaden skal vera når ein ynskjer å invitera dei ulike avdelingane i fylkeskommunen inn til utvalsmøtene.

Forslag til møtestader og tema vil bli lagt fram i førstkomande møte 31. januar.

Konklusjon

Vestland ungdomsutval vert beden om å fastsetje møtestad for sine utvalsmøter i 2020.

Utvalet må også ta stilling til kva tema dei ynskjer orientering om i komande møter utover i 2020.

Saknr: 2020/1929-6
Saksbehandlar: Dagmar Reutz Hillestad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Vestland ungdomsutval	4/20	01.02.2020

Handlingsprogram for kollektiv 2020-2023

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Bertil Søfteland
seksjonssjefDagmar Reutz Hillestad
utvalssekretær*Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift*

Vedlegg

1. Handlingsprogram for kollektiv 2020-2023

Saknr: 2020/121-1
Saksbehandlar: Martin Tveit

Saksgang
UtvalHovudutval for samferdsel og mobilitet
Fylkesutvalet
Fylkestinget

Utv.saksnr Møtedato

.
15.01.2020
30.01.2020
03.03.2020

Handlingsprogram for kollektiv 2020-2023

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet vedtek eit første handlingsprogram for kollektiv i Vestland som i overgangen byggjer vidare på dokumenta frå dei to føregåande fylka.
2. Fylkesutvalet vedtek å rullere Handlingsprogram for kollektivstrategien for perioden 2020-2023, i tråd med handlingsprogram frå Hordaland fylkeskommune.
3. Fylkesutvalet stiller seg bak at det blir arbeidd vidare med kollektivtiltak i tråd med Handlingsprogrammet for Regional transportplan 2020-2023 i tråd med handlingsprogram frå Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Samandrag

Handlingsprogrammet for kollektiv, knytt til kollektivstrategien i Hordaland, er rullert for perioden 2020-2023. For Sogn og Fjordane arbeider ein vidare ut frå gjeldande handlingsprogram knytt til regional transportplan (RTP). I påvente av full marknadsintegrasjon av dei to merkevarenamna Skyss og Kringom vil føringane i dei to handlingsprogramma for kollektiv vere gjeldande innafor dei tidlegare geografiske områda, fram til ny strategi for den nye kollektiveininga i Vestland er på plass.

Rune Haugsdal
fylkesrådmannHåkon Rasmussen
fylkesdirektør

Saksframlegg er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg:

Handlingsprogram Sogn og Fjordane 2020-2023
Handlingsprogram Hordaland 2020-2023

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Handlingsprogram for tiltak på kollektivområdet har vore løyst ulikt i dei to tidlegare fylka, og det er derfor lagt opp til ei løysing for 2020 med todelt handlingsprogram basert på styringsdokumenta i dei to tidlegare fylka.

Denne todelte løysinga for handlingsprogramma er i tråd med innstillinga frå sak PS 6/2019 i SAMO der ein legg opp til ein gradvis marknadsintegrasjon for Skyss og Kringom, der dei noverande merkevarene lev vidare inntil ny merkevare er avklart.

Sogn og Fjordane (Kringom)

I Sogn og Fjordane har planar og tiltak som fell inn under kollektivområdet vore vedteke gjennom Regional transportplan for Sogn og Fjordane, der både kollektivtrafikk og veg inngår som tema. Til planen ligg der og ein handlingsplan. Det vert lagt opp til at føringane i denne handlingsplanen skal leggest til grunn for arbeidet i Skyss/Kringom for den delen av Vestland som femnar om Sogn og Fjordane, i ein overgangsperiode fram til nye føringar er bestemt. Difor er det i denne saka lagt opp til ei orientering om desse tiltaka som allereie er vedtekne. Dokumentet *Handlingsprogrammet for Kringom 2020-2023* som ligg som vedlegg til saka er eit uttrekk frå regional transportplan med relevans for kollektiveininga.

Handlingsplanen for Sogn og Fjordane omfattar mål, strategiar og tiltak innafør marknad, infrastruktur, ruteproduksjon, skuleskyss samt fylkesvegferje. Det er også nedfelt ambisjonar for utfordringar knytt til klimautslepp frå kollektivdrift.

Prioriteringar og tiltak frå handlingsprogrammet

Sogn og Fjordane er eit grisgrendt geografisk område der det er krevjande å etablere eit fullverdig kollektivsystem overalt, primært grunna lågt passasjergrunnlag og svak økonomi. Løysinga har vore å rette ressursane inn mot den lovpålagte skuleskyssen samt å inngå samarbeid med kommersielle aktørar som driv ekspressruter i tett dialog med kommunar og Statens vegvesen. Dette sikrar eit samanhengande kollektivnett. Det har også vore etablert egne rutesystem for bestemte målgrupper. Til saman har dette gjeve innbygarane eit minimum av mobilitet.

Hovudmålet er å skape eit godt, teneleg kollektivtilbod for alle innbyggjarar og andre som vitjar fylket eller er på gjennomreise. For å støtte opp om dette hovudmålet er det etablert nokre delmål:

- Det skal vere enkelt å reise kollektivt
- Det skal vere eit heilskapleg rutesystem som heng saman med høvelege korrespondansar og enkel omstiging på korrespondansepunkt.
- Viktige knutepunkt, terminalar og transportmateriell skal vera universelt utforma og skal opplevast som effektive og attraktive for dei reisande.
- Kollektivtilbodet i Sogn og Fjordane skal vere innretta slik at det når flest mogleg.
- Gradvis reduksjon av klimagassutslepp i samband med framtidige anbod, for å nå målet om tilnærma nullutslepp i kollektivtrafikken innan 2050.

Oppsummert viser tabellen under arbeidet tiltak for å følgje opp strategiane frå transportplanen. Sjå fullstendig tiltaksliste i vedlegget.

Tema	Strategi	Tiltak

Marknad og informasjon	Det skal være enkelt for den reisande å finne informasjon om reisa si og å kjøpe billett. Tilby reise- og billettprodukt som gjer det attraktivt å reise kollektivt i Sogn og Fjordane.	Utarbeide marknads- og informasjonsplan basert på målsetningar i RTP. Aktiv bruk av Kringom.no og Facebook som kommunikasjonskanal med dei reisande. Legge til rette for gode billettprodukt og betalingsløyisingar.
Infrastruktur for kollektiv	Kollektivtilbodet i Sogn og Fjordane skal vere universelt utforma. Infrastrukturen skal vere velstelt, trygg og innbydande for dei reisande. Ved utlysing av nye anbod og fornying av materiell skal det stillast krav til miljøvenlege løysingar og universell utforming.	Systematisk registrere infrastruktur i forhold til universell utforming, standard og trafikktryggleik Vurdere kva som er høveleg komfortnivå for buss/båt-materiell på ulike rutetypar Stille krav til universell utforming Greie ut moglegheitene for klimagassreduksjonar på fylkesvegferjer, båtar og bussar med aktuell teknologi og kostnadskonsekvensar, inkludert infrastrukturiltak, som grunnlag for utarbeiding av anbodsgrunnlag.
Ruteproduksjon	Arbeide heilskapleg og langsiktig for å utvikle eit rutetilbod som både er marknadsretta og samfunnsnyttig. Gjere det mogleg å kome seg rundt i fylket For å betre nytteverdien av ressursane vi brukar til kollektivtilbodet kan det å skreddarsy reisetilbod for ulike brukargrupper vere gode grep. Det må prioriterast mellom ulike interesser. Administrasjonen må legge fram saker for politisk styring i aktuelle spørsmål.	Tett dialog med kommunar og skular samt samarbeidande ruteaktørar (fylke, Statens vegvesen og kommersielle aktørar). Kompensere delar av meirkostnader kommersielle aktørar får ved å tilpasse seg det fylkeskommunale rutesystemet. Skreddarsy/tilpasse rutetilbodet slik at det høver best mogleg for dei reisande. Greie ut konsekvensane ved å flytte seglingsleia for ekspressbåtane på kysten frå Krakhella til Hardbakke i samband med førebuingar til ny anbodsutlysing. Lage plan for hurtigbåt mellom Bergen og Ålesund slik at denne ruta er klar til Stad skipstunnel vert opna. Gjennomføre informasjonstiltak for å oppmøde til delingsløyisingar som til dømes samkøyring.
Fylkesvegferje	Ta i bruk ny teknologi for klimagassreduksjon som er utvikla, testa og som viser seg å kunne takast i bruk. Stille krav gjennom framtidige anbod til reduserte klimagassutslepp på	Greie ut moglegheitene for klimagassreduksjonar på fylkesvegferjene med aktuell teknologi og kostnadskonsekvensar, inkludert naudsynte tiltak på land som grunnlag for

	fylkesveg-ferjene til nullutslepp innan 2035. Frekvens og rutetilbod skal vere om lag som i dag.	utarbeiding av anbodsgrunnlag for nye ferjeandod.
Kollektivtrafikk og klima	Stille krav til klimagassreduksjon i kollektivtrafikken gjennom andod. Ved fornying av materiell skal til ei kvar tid dei mest klimavenlege løysingane vurderast. Delta i felles prosjekt saman med andre fylker for å prøve ut nye teknologiar. Ved utprøving / uttesting av nye teknologiar må forhold som tryggleik, stabil rutedrift og økonomi takast omsyn til. Auke kompetansen i eigen organisasjon samt styrke økonomien til sektoren for å kunne realisere meir miljøvenlege løysingar.	Styrke administrasjonen og bygge opp kompetansen knytt til klimavenlege teknologiar. Styrke budsjettet slik at det er mogleg å realisere fleire klimatiltak. Delta i utviklings-/utprøvingsprosjekt saman med andre fylker for på denne måten redusere risiko og kostnad. Legge til rette for nullutsleppsteknologi i samband med nytt andod på hurtigbåtane som trafikkerer fylket

Hordaland (Skyss)

I Hordaland vart kollektivstrategien for Hordaland vedteke i fylkestinget i 2014. Som eit ledd i oppfølginga av kollektivstrategien følgte eit fireårig handlingsprogram med tiltak og planar tematisk strukturert etter dei overordna målsettingane i strategien. Handlingsprogrammet har vore rullert og handsama politisk som del av budsjettprosessen kvar haust. Handlingsprogrammet for kollektivstrategien er no revidert for ein ny periode frå 2020-2023 og vil vere gjeldane fram til nye styringsdokument er utarbeidd.

Handlingsprogrammet i Hordaland gjer greie for planar for utvikling av linjenett og rutetilbod mellom anna knytt til utbygging av Bybanen og nye kollektivanbod. Handlingsprogrammet gir også oversikt over korleis ein vil arbeide vidare med betre informasjon til dei reisande, enklare billetter og betalingsløysingar, auka kunnskap om rutetilbodet og å gjere kollektivsystemet meir synleg. Tiltak og prioriteringar for meir miljøvenleg drift av kollektivtrafikken er også del av handlingsprogrammet.

Ved at infrastrukturtiltak er ein del av handlingsprogrammet for kollektivstrategien fungerer dette også som grunnlag for rullering av handlingsprogram for *Miljøløftet*. Dei konkrete tiltaka som vert føreslått går fram av vedlegg til handlingsprogrammet.

Prioriteringar og tiltak i perioden 2020 - 2023

Prioriteringane i handlingsprogrammet er bygd opp rundt dei fire hovudtemaa i kollektivstrategien;

- Best tilbod der flest reiser
- Enkle reiser
- Effektive reiser
- Miljøvenleg drift

Tabellane under oppsummerer på overordna nivå prioriteringar og tiltak på dei ulike områda.

Best tilbod der flest reiser

Kollektivstrategi for Hordaland slår fast at målet er å gje eit best mogleg kollektivtilbod til flest mogleg av innbyggjarane i Hordaland, innanfor våre økonomiske rammer. Det gjer vi ved å tilpasse kollektivtilbodet til dei store reisetraumane i fylket. Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2010 - 2023:

Styrke kollektivtilbodet for dei store reisestraumane	Utvikle og styrke kollektivtilbodet i Bergen Førebu endringar i rutetilbodet knytt til nye bussanbod i Bergen
Vidareutvikle stamlinjene i Bergen	Omlegging til regionstamlinjer mellom regionsentra Os og Straume.
Utvikle regionale stamlinjer i Bergensområdet	Styrke planleggingsgrunnlaget mellom anna med betre verkøy for analyse av passasjertal og køyretider
Knyte regionane i fylket saman	Planlegge framtidig kollektivnett buss/bane i planlegging av nye byggjetrinn for Bybanen
Tilby eit samanhengande grunntilbod i heile fylket	Førebu nye anbod for bybåtsambanda, planlegge for auka kapasitet på begge og miljøløysing på sambandet Kleppestø - Strandkaien
Samordne offentleg transport i tynt befolka område	Vidareutvikle forvaltninga av skuleskyss mellom anna ved å ta i bruk digitale verkøy som kan bidra til betre og meir effektive arbeidsprosessar
Utvikle eit enklare og meir effektivt linjenett	

Enkle reiser

Eit av dei overordna måla i kollektivstrategien er at kollektivtrafikken skal vere eit enkelt og attraktivt reiseval. Den reisande skal møte eit tilbod som er lett å bruke og som held høg kvalitet i heile reisekjeda - dette er heilt sentralt for å få fleire reisande.

Tenestene vi skal tilby kundar og innbyggjarar i Hordaland skal vere saumlause, og enkle å nytte seg av og betale for. Derfor pregar digitalisering og implementering av ny teknologi i stadig større grad måten Skyss arbeider på. Ein vil framover legge til rette for å tilby dei reisande kombinerte mobilitetstenester. Eit robust kollektivtilbod vil vere kjernen i ein heilskap med bildeling, sykkeldeling, samkjøring og bysyklar. Innføring av nye betalings-, bestillings- og informasjonstenester for kombinert mobilitet vil påverke tenestene ut mot kunden i åra som kjem.

Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2020 - 2023:

Strategiar for enkle reiser	Prioriteringar og tiltak 2020-2023
Gjere det enkelt å finne relevant informasjon	Utvikle løysingar for digitalisering og datainfrastruktur som sikrar god flyt av data og informasjon mot kundane og mot ulike aktørar i mobilitetsmarknaden
Gjere det enkelt å velje riktig billett og betale for denne	Legge til rette for digital informasjon til dei reisande i eigne og andre sine kanalar
Auke kunnskapen om kollektivreiser	Legge til rette for og ta i bruk nye betalingsløysingar og salskanalar
Gjere kollektivtrafikken synleg	Utarbeide skreddarsydde løysingar for informasjon til tilsette ved store arbeidsplassar
Heve kvaliteten på knutepunkt og haldeplassar	Oppgradere haldeplassar og informasjon i Bergen sentrum og på knutepunkt og terminalar utanfor Bergen

Effektive reiser

Kollektivreiser skal vere eit reelt alternativ til bilen, også når det gjeld reisetid. Dette målet er slått fast i kollektivstrategien. Rask og forutsigbar framføring av bussane er ein føresetnad for å levere eit godt tilbod til dei reisande. Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2020 - 2023:

Strategiar for effektive reiser	Prioriteringar og tiltak 2020-2023
Minimere stoppetid på haldeplass	Planlegge for vidare bybaneutbygging og eit samla kollektivnett for buss og bane mot vest og nord
Infrastrukturtiltak som får bussen fram	Gjennomføre tiltakspakkar for betre framkomst for fleire av bystamlinjene og dei viktigaste bylinjene
Restriktive tiltak for biltrafikken	Etablere planlagde kollektivfelt/sambruksfelt og planlegge for realisering av fleire aktuelle trasear

Kollektivorientert byutvikling	Gjennomføre planlagde oppgraderingar av terminalar, knutepunkt, haldeplassar og endehaldeplassar i og utanfor Bergen Følgje opp strategi for innfartsparkering, koordinert med utbygging av Bybanen

Miljøvenleg drift

Kollektivstrategi for Hordaland, Miljøstrategi for Skyss slår fast at kollektivtrafikken sitt viktigaste klima- og miljøbidrag er å ta trafikkveksten. Det er også mål om meir miljøvenleg drift, og framover vil det vere krevjande å balansere ressursbruk mellom auka kapasitet/kvalitet i tilbodet og meir miljøvenleg teknologi.

Temaplan for låg- og nullutsleppsteknologi for bussane i Hordaland følger opp kollektivstrategien med eit tydeleg ambisjonsnivå for lågare lokale og globale utslepp, basert på vurdering av moglegheitene for innføring av ny teknologi. Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2019 - 2022:

Strategiar for miljøvenleg drift	Prioriteringar og tiltak 2020-2023
Sikre låge utslepp frå busstrafikken	Oppfølging av tiltak frå temaplan for låg- og nullutslepp gjennom nye kontraktar i Bergensområdet, m.a. elektrifisering av bussparken i Bergen sentrum
Redusere miljøbelastning frå båt- og ferjetrafikken	Bygging og oppstart av drift av trolleylinja gjennom sentrum og mot Laksevåg
Vere pådrivar for forskning og utvikling	Etablere ladeinfrastruktur og førebu oppstart av nye kontraktar med miljøvenlege løysingar for fylkesvegferjer Førebu ny kontrakt med miljøløysing på sambandet Kleppestø-Strandkaaien

Vedtakskompetanse

Fylkestinget skal iflj pkt 2.1 i reglementet handsama saker om overordna planleggjing og regional utvikling og fastsetja mål og strategiar for eiga verksemd.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Ingen verknad

Klima: Saka omhandlar ei rekkje tiltak som vil redusere klimapåverknaden frå persontransport.

Folkehelse: Saka er ei statusoppfølging av tiltak som vil ha positiv innverknad på folkehelsa.

Regional planstrategi: Kopling til Klimaplan for Hordaland, Regional transportplan, Kollektivstrategi for Hordaland, Temaplan for låg- og nullutsleppsbussar i Hordaland. Regional transportplan for Sogn og Fjordane.

Konklusjon

Handlingsprogramma for vidare utvikling av kollektivtransporten i dei to tidlegare fylka gir samla sett ei god oversikt over innsatsen på kollektivområdet i Vestland. Dei viser at vedteken kollektivstrategi (Hordaland) og regional transportplan (Sogn og Fjordane) blir følgd opp med konkrete tiltak.

Saknr: 2020/1929-7
Saksbehandlar: Dagmar Reutz Hillestad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Vestland ungdomsutval	5/20	01.02.2020

Integrasjon av kollektivområdet i Vestland fylkeskommune

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Bertil Søfteland
seksjonssjefDagmar Reutz Hillestad
utvalssekretær*Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift*

Vedlegg

1. Integrasjon av kollektivområdet i Vestland fylkeskommune

Saksnr: 2019/120-1
Saksbehandlar: Hallgeir Varsi, Målfrid Vik Sønstabø, Rolf Rosenlund

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		02.12.2019
Fylkesutvalet		30.01.2020

Integrasjon av kollektivområdet i Vestland fylkeskommune**Forslag til innstilling**

1. Fylkesutvalet stiller seg bak avdelinga sitt arbeid med å utvikle styring og eigarskapsforvaltning innanfor mobilitets- og kollektivområdet.
2. Fylkesutvalet støttar framlegget om ein gradvis marknadsintegrasjon, der kollektivtilbodet framstår mest mogeleg likt som i dag for kundane, fram til merkevare er avklara og gode fellesløysingar er utarbeida innan mobilitets- og kollektivområdet.

Samandrag

Avdeling for mobilitet og kollektivtransport har sett i gong arbeidet med å utvikle strategiar og handlingsplanar for ansvarsområde sitt. Fram til nytt planverk er på plass, styrer fylket etter gjeldande styringsdokument. Samstundes går arbeidet med å etablera ei felles kollektiveining etter plan, og Skyss/Kringom vil vera ein felles organisasjon frå 01.01.2020.

Arbeidet med utvikling av felles kundeløysingar er sett i gong og vil verta gradvis innført. Merkevarer og namn vil verta avklara i løpet av 2020. I tillegg pågår det samstundes eit viktig arbeid med korleis den nye eininga kan utvida og utvikla verkeområdet sitt til å verta ein mobilitetsaktør.

Rune Haugsdal
prosjektleiar

Håkon Rasmussen
påtroppande fylkesdirektør for
Avdeling for mobilitet og kollektivtransport

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift.

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Formålet med saka er å gi ei overordna forståing for politikkområdet i Avdeling for mobilitet og kollektivtransport i Vestland fylkeskommune, orientere om status og framdrift i sentrale prosessar, og beskrive grensesnitt til og frå MoK.

Vedtakskompetanse

Fylkesutvalet har vedtaksmynde, jfr reglement for fylkesutvalet pkt 2.1.7, andre oppgåver; Fylkesutvalet tek avgjerd i saker som ikkje ved lov, forskrift eller delegasjonsvedtak er lagt til anna organ.

Vurderingar og verknader

Innleiing

Kollektiv som politikkområde er utvida til kombinert mobilitet, og den administrative inndelingane er endra. I tillegg har samanslåinga til eit nytt fylke gitt eit geografisk større område å administrere.

I sum gir dette behov for ny struktur på styringsdokument, såvel som revisjon av strategiar og handlingsplanar. Det er ønskeleg med eit felles overordna planverk for heile transportområdet både for avdeling for infrastruktur og veg og avdeling for mobilitet og kollektivtransport, for å oppnå ein heilskapleg og samanhengande forvaltning av veg, mobilitet og kollektiv. Avdelingane må så utarbeide strategiar og handlingsplanar for dei ulike ansvarsområda.

Arbeidet må gjerast med eit heilskapleg perspektiv og brei involvering, og må gjerast over tid. Fram til nytt planverk er på plass, styrer fylket etter gjeldande styringsdokument.

Arbeidsdeling mellom avdeling for mobilitet og kollektivtransport og avdeling for infrastruktur og veg

Dei to avdelingane Infrastruktur og veg (IVA) og Mobilitet og kollektivtransport (MoK), skal saman ha ansvar for tilbodet, drifta og utviklinga av samferdsleområdet i Vestland. Dei har felles politiske hovudutval, i Hovudutval for samferdsel og mobilitet.

Det er eit overordna mål å sjå samferdsle som eit samla område, slik at ein kan vurdere dei beste og mest føremålstenlege løysingar på trong for reise og kommunikasjon. Dei to avdelingane må ha tett kontakt på alle nivå for å få til ei slik samordning.

Samstundes vil MoK ha det overordna ansvar for kollektivtilbodet. Dei reisande og drifta sine utfordringar og ønskjer vil vere i fokus, og må gje gode løysingar og prosjekt. IVA vil naturleg stå for gjennomføring av prosjekt innan infrastruktur.

Eigarstyring av einingane

Fylkeskommunane sit på store verdiar gjennom eigarskap i selskap, og fleire av selskapa utfører viktige oppgåver for fylkeskommunen.

Arbeidet med eigarskap er sektorovergripande og sektornøytralt, og det er naturleg at fylket har ein heilskapleg eigarskapsforvaltning på tvers av avdelingane.

Ei av oppgåvene som høyrer under eigarskap er oppfølging av at eigarskapen blir utøvd i samsvar med lover, reglar og overordna prinsipp som gjeld for selskapa. Utarbeiding av overordna rutinar og retningslinjer for eigarstyring er ei anna oppgåve.

For dei selskapa som ligg tett opp til MoK sitt fagfelt, er det særskild viktig at avdelinga bidrar i utforminga av dei selskappsspesifikke eigarstrategiane.

MoK vil gjennom seksjon for eigarstyring og strategi bidra i arbeidet med den praktiske innrettinga av eigarskapsforvaltninga. MoK vil bidra i utforming av eigarstrategiar for aksjeselskap som Bybanen AS, Ferde AS og Sunnhordland lufthamn A/S, samt fylkeskommunale verksemder som kollektiveininga og Bybanen Utbygging, i dialog med desse. Ulike styringsdokument vil verta lagt fram for politisk handsaming.

Organisatorisk samanslåing av Skyss/Kringom til ny kollektiveining

Administrativ arbeidsgruppe for kollektivområdet konkluderte med tilråding om at fagområdet skulle organiserast som ei eining, under ein leiar, og med ei felles merkevere. Dette vart lagt fram som politisk sak i partsamansett utval 13.05.2019 og referatsak i fellesnemnda 23.05.2019. Arbeidet som er gjort på kollektivområdet etter dette, har lagt denne tilrådinga til grunn.

Det er dei siste månadene arbeidd med å etablere ein ny organisasjon som integrerer dagens kollektiveining Skyss (Hordaland) og den delen av samferdselsavdelinga i Sogn og Fjordane som omfattar oppgåver knytt til merkevara Kringom. Det er planlagt for at det organisatoriske vil vere på plass til 1. januar 2020.

Styringsdokument og rapportering

For Skyss har «Kollektivstrategi for Hordaland – utvikling fram mot 2030» vore eit viktig styrande dokument sidan strategien vart vedteken i fylkestinget i 2014. Kollektivstrategien er forankra i Regional transportplan Hordaland. Eit fireårlig handlingsprogram har vist kva initiativ og tiltak som er planlagt for å gjennomføre strategien. Handlingsprogrammet har vore rullert årleg, og lagt fram til politisk handsaming. Kwart år er det også utarbeidd ein eigen årsrapport som viser korleis utviklinga har vore på viktige måleparametre i høve strategien, i tillegg til informasjon om andre viktige nøkkeltal og hendingar i året som har vore. I tillegg rapporterast det frå området gjennom Hordaland fylkeskommune sin årsrapport.

Med grunnlag i kollektivstrategien er det vidare utarbeidd «trafikkplanar» for utvikling av rutetilbodet i ulike geografiske område, for båttilbodet i Hordaland og for korleis redusere klimapåverknad frå bussparken. I Sogn og Fjordane har Regional transportplan vore det sentrale styrande dokumentet, og rapportering frå kollektivområdet har vore del av den samla årsmeldinga for fylkeskommunen.

Den nye kollektiveininga vil ha behov for å etablere ein samla strategi for utviklinga av tenestene i eit samla Vestland, og ein struktur for å rapportere på denne strategien. For 2020 vil handlingsprogrammet for oppfølging av Kollektivstrategi for Hordaland bli utarbeidd på same måte som tidlegare, med tillegg for aktivitetane som er planlagt av Kringom. Årsrapport for kollektivstrategien for 2019 vil også bli lagt fram etter gamal «mal», fram til eit nytt opplegg for rapportering er på plass.

Vedtak om kollektiveininga si organisasjonsform og samarbeid med Bergen kommune.

Til møte i fylkestinget i desember 2018 la fylkesrådmannen fram sak om framtidig organisasjonsform for Skyss. Dette med bakgrunn i budsjettvedtak i fylkestinget 12.12.2017 og i sak 77/2018 i fylkesutvalet. Utgreiinga var gjennomført som eit prosjekt med deltakarar frå Hordaland Fylkeskommune, Skyss og Bergen kommune på administrativt nivå.

Som grunnlag for utgreiinga vart det innhenta to eksterne rapportar «Omorganisering av Skyss» v/advokatfirmaet Thommessen og «Samanhengen mellom strategiske mål og organisering av kollektivtrafikken» v/ Urbanet analyse.

Med bakgrunn i utgreiinga og rapportane hadde fylkesrådmannen inngått ein intensjonsavtale om å etablere eit tettare samarbeid på kollektiv – og mobilitetsområdet. Dette samarbeidet skulle ha som hovudmål å sikre eit miljøvenleg, effektivt og trygt transportsystem som fremja mobilitet for befolkning og næringsliv i heile fylket.

Fylkestinget gjorde fylgjande vedtak i saka:

1. Fylkestinget ynskjer eit sterkare samarbeid om kollektivtrafikk med Bergen kommune. Dette samarbeidet skal ha som hovudmål å sikre eit miljøvenleg, effektivt og trygt transportsystem som fremjar mobilitet for befolkning og næringsliv i heile fylket.

2. Fylkesrådmannen skal utgreia om eit styrka samarbeid skal vera basert på eit utvida avtaleverk, eit kommunalt/fylkeskommunalt oppgavefelleskap jfr § 19-1 i ny kommunelov eller andre meir formaliserte samarbeidsløysingar.

3. Fylkestinget ønskjer også utredet korleis Skyss kan samarbeide betre med dei andre kommunane i Hordaland og framtida Vestland

4. Fylkesutvalet og Utval for Miljø og Samferdsel vert haldne informert i det vidare arbeidet

5. Endeleg avtale skal leggjast fram for fylkestinget til godkjenning

6. Fylkesrådmannen legg opp til god dialog med kommunane i fylket i utforminga av prinsipp for samhandling.

Dialogen med Bergen kommune vert no teken oppatt, og målet er å koma fram til ein avtale om samarbeid om kollektivtrafikken i løpet av 1. halvår 2020. Samstundes vil ein og fokusera på å få til eit godt samarbeid med resten av kommunane i fylket. Desse prosessane vert forankra politisk.

Arbeidet med mobilitet i ny eining.

Skyss/Kringom som kollektiv- og mobilitetseining

Skyss/Kringom planlegg for å jobbe med kombinert mobilitet fordi det er eit viktig og nødvendig bidrag til samfunnet og til den enkelte innbyggjar. Samfunnet blir endra kontinuerleg, blant anna gjennom befolkningsvekst, urbanisering, forureining og auka velferd. Dette endrar føresetnadane for korleis vi legg til rette i samfunnet. Med ny teknologi har vi og fått betre føresetnader for å utnytte ressursar og kunne samhandle på nye måtar. For den enkelte har det alltid handla om korleis ein kjem seg lettast frå der ein er til dit ein skal. Men for samfunnet er det auka fokus på at reisa skjer på ein måte som er hensiktsmessig og berekraftig for samfunnet som heilskap. Den beste måten å gjere dette på er ved å sikra at folk enkelt finn fram til tilbodet gjennom gode tenester. Derfor ønskjer ein ikkje berre å utvikle kollektivtrafikken, men også tilby tenester for kombinert mobilitet på tvers av alle modalitetar. Dette må gjerast enkelt for kunden og bra for samfunnet.

Skyss/Kringom utvider med dette fokus frå rein kollektivplanlegging til å inkludere berekraftig mobilitetsplanlegging. Dette betyr å arbeide med samanhengen mellom alle transportformer, med innbyggjarane sitt behov for mobilitet i sentrum. Dette krev tverrfagleg arbeid og stor grad av medverknad frå kundane. I dette arbeidet vil ein legge til rette for samarbeid med kommunar, tilbydarar av mobilitetsstenester og andre relevante aktørar. Dei tenestene vi har i dag som til dømes reiseplanleggar og billett-app må utviklast vidare slik at kundane har enkle og få tenester for å finna og å nyttiggjera seg ulike modalitetar.

Gjennom MUST er mobilitetsarbeidet i gang

Mobilitetsplanlegging er komplekst og krev godt samarbeid på tvers av aktørar og etatar. I Bergensområdet er dette samarbeidet godt i gang gjennom «MUST».

I 2018 gjennomførte Samferdselsdepartementet konkurransen «Smartere Transport i Norge». Målet med konkurransen var å finne gode løysingar på dagens og morgondagens transportutfordringar i byar og å tilretteleggja for at Noreg skal bli eit føregangslan i å ta i bruk ny teknologi. Hordaland fylkeskommune, Skyss og Bergen kommune vart éin av fem vinnarar i konkurransen, og saman med Statens vegvesen vart det i Bergen etablert eit Mobilitetslaboratorium for Utvikling av Smarte Transportløsningar – eit MUST. MUST skal vere ein læringsarena, ein stad for å etablere felles planar og ambisjonar, drive forretningsutvikling, skape og teste idear. MUST er med andre ord ein lab for mobilitetsarbeid i regionen.

Kollektiveininga skal ha felles løysingar for kundane

Ein viktig føresetnad for å integrere tenestene mot kundane, er avklaring av felles merkevare. Det er planlagt for at arbeid med felles merkevare vil starte tidleg i 2020, og i arbeidet vil ein sjå på verdien av dei eksisterande merkevarene og vurdere dei (marknadsmessig, økonomisk etc.) opp mot andre alternativ. Resultata av dette vil bli lagt fram til politisk handsaming.

Fram til felles merkevare og profil for den nye kollektiveininga er på plass er det vurdert som best for dei reisande at ein skal oppleve tilbodet og tenestene på lik måte som ein gjer i dag. Det vil seie at ein forhold seg til Skyss og Kringom på lik måte også etter opprettinga av Vestland fylkeskommune, til dømes når det gjeld prisar, soner, betalingsløysingar og rutetilbod.

Den framtidige kollektiveininga skal jobbe for integrerte og felles løysingar for kundane i heile det nye fylket, som til dømes ei felles nettside, same kjøpskanalar og reiseplanleggar. Det er vurdert at fram til merkevare er på plass, vil det ikkje vere hensiktsmessig å gjere dette integrasjonsarbeidet. Dette er basert på vurdering av at «mellomløysingar» ikkje vil gjere det enklare for kunden, og at slike midlertidige integrasjonar vil vere kostnadskrevjande og ta fokus frå arbeidet med dei gode felles løysingane under felles merkevare.

Kundane i Skyss/Kringom nyttar seg av digitale informasjonskanalar som nettside, sosiale media og mobilapplikasjonar. Desse blir vidareført uendra som Skyss og Kringom inntil vidare. Alle spørsmål via til dømes kontaktskjema og telefon vil derimot frå 1.1.2020 gå til eit felles kundesenter.

Billetter og prisar

Eit viktig arbeid for eit enkelt og integrert kollektivtilbod med buss i Vestland er innføring av felles pris- og sonestruktur. Felles pris- og sonestruktur er sentralt for å gjere det lettare å reise kollektivt i heile det nye fylket. Ein enklare pris- og sonestruktur er og ein føresetnad for å kunne tilby ei mobilløysning for billettkjøp i heile det nye fylket. Det komplekse utvalet av vilkår, kundekategoriar, billetter, rabattar og kanalar for sal skal bli reduserte og tilpassa kunden sitt behov og nye framtidsette kjøpskanalar.

Det går føre seg ei evaluering av omlegginga av takst- og sonestruktur for buss og bybanen i Hordaland som vart gjennomført 1.august 2018. Evalueringa av dette arbeidet er forventa å vere ferdig tidleg i 2020. Resultatet av evalueringa vil gje viktig læring og føringar for det vidare arbeidet. Det er vurdert som viktig at evalueringa ligge føre før arbeidet med felles pris- og sonestruktur for buss i heile Vestland blir sett i gang. Innføring av ein felles pris- og sonestruktur i heile det nye fylket vil vere ressurskrevjande. Arbeidet med felles takst- og sonestruktur blir lagt opp i ulike tidsløp for buss/bybane og båt. For buss/bybane er forventa oppstart av dette arbeidet andre kvartal 2020. Oppstart knytt til harmonisering av prisar for båt forventast å starte hausten 2020.

Kanalar for billettkjøp

Felles kanalar for billettkjøp i det nye fylket er avhengig av at arbeidet med pris- og sonestruktur er avklart. I Hordaland skal noverande kjøpskanalar avviklast og nye implementerast i løpet av 2020 og 2021, og dette er forventa ferdig i første halvdel av 2021. Arbeidet med å implementere felles kjøpskanalar for heile Vestland vil vere eit naturleg framhald av dette, slik at ein i løpet av 2021 kan forvente å ha eins løysingar i heile Vestland.

Rutetilbodet

Rutetilbodet med buss, bybane, båt og ferje ein har i dag i dei to fylka vil bli vidareført frå 1.1.2020. I den vidare utviklinga av kollektivtilbodet i Vestland må behov for samordning og felles prinsipp og prioriteringar vurderast. Etter samanslåinga i 2020 vil ein gradvis starte arbeidet med samordning og felles utvikling av det samla rutetilbodet i det nye fylket.

Skuleskyss

Per i dag har både Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar eigne reglement for skuleskyss for grunnskular og vidaregåande skular. Det blir arbeida med å etablere nye skuleskyssreglement (grunnskule og vidaregåande skule) for Vestland fylkeskommune. Reglementa vil bli lagt fram som politisk sak i løpet av første kvartal 2020.

For å sikre at reglementa kan gje grunnlag for søknadshandsaminga for skuleåret 20/21 som startar i mars 2020, legg ein ikkje opp til større praksisendringar no, og føremålet vil vere å harmonisere dei eksisterande reglementa frå Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar. Ved første revisjon av nye reglement vil ein opne opp for større praksisendringar ved behov, samt gjennomføre høyringsrunde hjå kommunane, i tillegg til politisk handsaming.

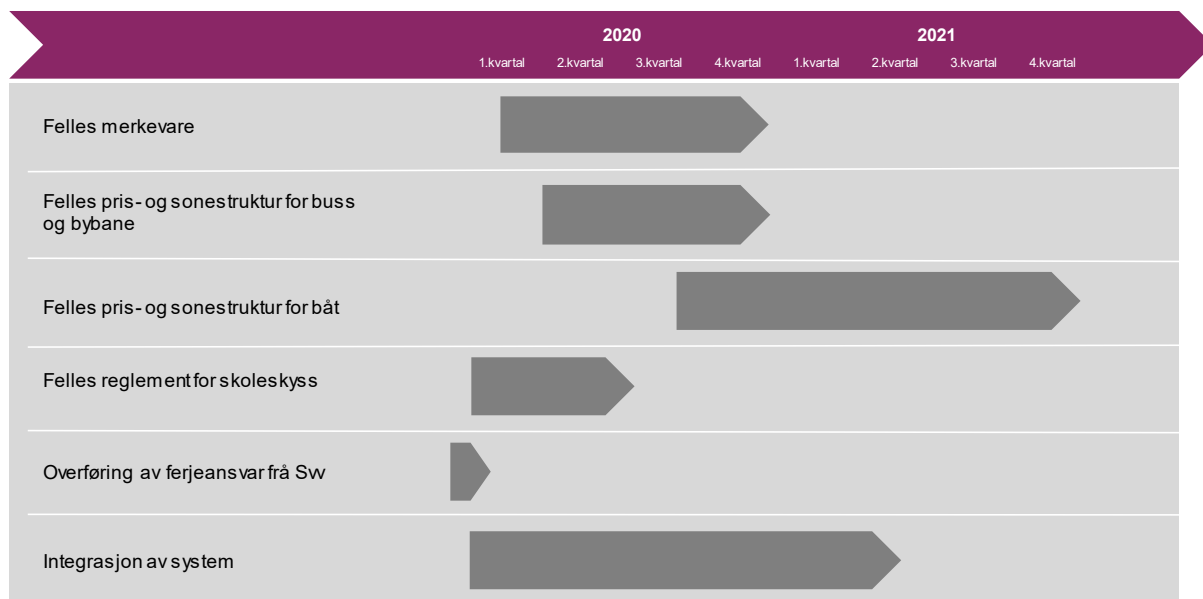
Transportkontraktane

Skyss er i dag registrert som organisasjonsledd i Hordaland fylkeskommune med eige organisasjonsnummer. Det er fastsett at dette organisasjonsnummeret skal vidareførast for kollektiveininga i Vestland fylkeskommune. Skyss og Kringom vil sørge for at kontraktar/garantiar vert overdradd til kollektiveininga i Vestland fylkeskommune. Grunna regler for mva. vil det og vere behov for å endra organisasjonsnummer på billettane til Kringom, og det vil stå Skyss på billettane i Sogn og Fjordane frå 1.1.2020. Skyss vil og stå som mottakar av inngåande faktura.

Kontraktane for fylkesvegferjene i Sogn og Fjordane vert i dag administrert av sams vegadministrasjon på vegne av Sogn og Fjordane fylkeskommune. For fylkesvegferjene i Hordaland vert kontraktane administrert av Skyss. Med bakgrunn i at ordninga med sams vegadministrasjon vert lagt ned med verknad frå 01.01.2020, vil Statens vegvesen ikkje lenger ha noko rolle i forhold til fylkeskommunale ferjesamband frå same tidspunkt. Det vert på denne bakgrunn lagt til grunn at kollektiveininga vil ha ansvar for oppfølging av alle fylkesvegferjesamband i Vestland frå 01.01.2020.

Overordna framdriftsplan for integrasjon på kollektivområdet

Figuren under oppsummerer dei viktigaste integrasjonsprosessane, og gjev tidslinje for planlagt gjennomføring og ferdigstilling.

Det er mykje som skal på plass i samanslåingsprosessen, og den daglege oppfølginga av kollektivtilbodet må ivaretakast til ei kvar tid. Ein gradvis integrasjon av tenestene mot kunden er mest tenleg ressursmessig. Arbeidet med merkevare for den nye kollektiveininga er planlagt starta opp tidleg i 2020. Utgreiing av felles pris- og sonestruktur for buss og bybane skal starte opp så snart evaluering av omlegginga i Hordaland er ferdig, og same arbeid for båt vil følge noko tid etter. Kollektiveininga overtek ansvar for ferjene frå SVV frå årsskiftet. Det er lagt opp til at felles reglement for skoleskyss skal vere på plass før neste skoleår. Integrasjon av fagsystem og kundeløysingar vil bli arbeidd med gjennom heile 2020 og vidare inn i 2021

Økonomi: Ikkje relevant.

Klima: Kollektivtrafikken set tunge klimaavtrykk, men kan med god planleggjing og ressursbruk vera ein avgjerande faktor for å få ned bilbruken i sentrale deler av fylket.

Folkehelse: Kollektivtrafikken kan vera med å nå måla om å redusera bilbruken, og vil slik vera eit godt folkehelseiltak.

Regional planstrategi: Oppfylgging av Kollektivstrategien for Hordaland

Konklusjon

MoK vil gjennom seksjon for eigarstyring og strategi bidra i arbeidet med den praktiske innrettinga av eigarskapsforvaltninga. MoK vil bidra i utforming av eigarstrategiar for aksjeselskap som Bybanen AS, Ferde AS og Sunnhordland lufthamn A/S, samt fylkeskommunale verksemder som kollektiveininga og Bybanen Utbygging, i dialog med desse. Ulike styringsdokument vil verta lagt fram for politisk handsaming.

Planane om organisatorisk integrasjon frå 1.1.2020, med ein gradvis integrasjon av tenestene til dei reisande i dei komande åra, er tenleg både ressursmessig og av omsyn til kundane. Kollektiveininga skal ha integrerte og felles løysningar for kundane i heile det nye fylket, men dette bør skje i ein godt planlagd overgang der avklaring av merkevare er sentralt for det vidare arbeidet.

Fylkesrådmannen er også positiv til at den nye kollektiveininga tek ein posisjon som mobilitetsaktør. Dette er i tråd med behovet hjå befolkninga og utviklinga i bransjen. Det kapasitetssterke kollektivtilbodet blir ikkje mindre viktig med dette, men fokuset blir utvida til å tilby eit større spekter av det dei reisande har behov for i transportkvardagen.

Saknr: 2020/1929-8
Saksbehandlar: Dagmar Reutz Hillestad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Vestland ungdomsutval	6/20	01.02.2020

Byvekstavtale for bergensområdet 2019-2029. Framlegging av ferdigforhandla avtale til politisk handsaming

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram for utvalet utan tilråding.

Bertil Søfteland
seksjonssjef

Dagmar Reutz Hillestad
utvalssekretær

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksnr: 2019/178-1
Saksbehandlar: Torill Klinker, Hans-Christian Engum

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		15.01.2020
Fylkesutvalet		30.01.2020
Fylkestinget		10.02.2020

Byvekstavtale for bergensområdet 2019-2029. Framlegging av ferdigforhandla avtale til politisk handsaming**Forslag til innstilling**

1. Fylkestinget vedtek sluttforhandla byvekstavtale for Bergensområdet for perioden 2019-2029.
2. Fylkestinget meiner den økonomiske ramma i avtalen er god og at avtalen vil bidra til å finansiere viktige drifts- og investeringstiltak i regionen. Fylkestinget sluttar seg til avtalen som eit godt grunnlag for eit forpliktande areal- og transportpolitisk samarbeid i Bergensområdet.
3. Fylkestinget viser til dei gode resultatane ein ser i Bergensområdet med omsyn til betra luftkvalitet, reduserte bilandelar og svært gode kollektivtal. Fylkestinget uttrykkjer difor ei forventning om at høgare statlege rammer vert lagt på bordet ved reforhandling av avtalen, i 2021. Fylkestinget uttrykkjer også ei forventning om at finansiering av bybanens byggetrinn 5 til Åsane vert sikra i neste NTP (2022-2033).
4. Fylkestinget ser det som positivt at byvekstavtalen gir ein felles arena for vidare samarbeid om felles areal- og transportløyningar i Bergensområdet. Det er ein stor styrke at avtalen bidreg med forpliktingar frå både stat og kommunar til ein felles arealpolitikk gitt i regional plan.

Samandrag

Forhandlingsutvalet signerte onsdag 4. desember 2019 ferdigforhandla byvekstavtale for perioden 2019-2029. Avtalepartar er Samferdsledepartementet (SD), Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Vestland fylkeskommune og kommunane Bergen, Alver, Askøy, Øygarden og Bjørnafjorden. Det geografiske området til dei fem kommunane utgjer også avtaleområdet. Avtalen er ikkje gjeldande før alle lokale avtalepartar har fatta politiske vedtak, og avtalen har vore handsama av regjeringa.

Avtalen forpliktar partane i avtaleområdet til å nå målet om nullvekst i personbiltransporten. Staten på si side har forplikta seg til å bidra med 13,3 milliardar (2020-kr) gjennom heile avtaleperioden. Utanom finansiering av Bybanen til Fyllingsdalen sikrar avtalen 722 mill. årleg til programområdetiltak og belønningssmidlar, ei auke på kring 250 mill. årleg i høve til det som ligg i gjeldande byvekstavtale. Saman med eit fylkeskommunalt bidrag på 270 mill. kr årleg har avtalen ei totalramme på 15 802 mrd. 2020-kr.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør for
mobilitet og kollektivtransport

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift.

Vedlegg:

1. Anbefalt byvekstavtale for Bergensområdet for perioden 2019-2029.
2. *Oppfølging av regjeringa sitt bompengeforlik – Bergensområdet.* Brev frå SD datert 14.11.2019.
3. *Tidsintervall for vurdering av måloppnåing i byvekstavtalane.* Brev frå SD datert 11.12.2019.
4. *Byvekstavtale for Bergensområdet – utbetaling av belønningsmidlar for 2019.* Brev frå SD datert 13.12.2019.

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Våren 2018 inviterte Samferdsledepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet partane Hordaland fylkeskommune og kommunane Bergen, Lindås, Askøy, Fjell og Os til forhandling om ny byvekstavtale.

Gjennom byvekstavtalar inngår stat, fylkeskommunar og kommunar eit forpliktande samarbeid om å finansiere eit meir miljøvenleg transporttilbod i storbyområda. Kommunar og fylkeskommunar som inngår byvekstavtale med staten skal leggja til rette for ein arealbruk som mellom anna byggjer opp under staten sine investeringar i kollektivtransport, sykling og gange. Det er eit tydeleg mål at den framtidige veksten i transportarbeid skal takast med dei miljøvenlege transportformene, og ikkje med personbil.

Byvekstavtalane vert utarbeida etter forhandlingar der finansiering av transport- og miljøtiltak, og særleg tilrettelegging for kollektivtrafikk, sykkel og gange, er viktige tema. Avtalane består av ei rekkje tiltak og verkemidlar som bompengefinansierte bypakkar, midlar til veg og jernbane, arealtiltak, belønningmidlar og ordninga med statleg delfinansiering av store kollektivprosjekt ("50/50-ordninga"). Partane i byvekstavtalane forpliktar seg til å bidra med finansiering og tiltak innanfor sine ansvarsområde. Kommunar og fylkeskommunar forpliktar seg samstundes til å bidra til ein arealbruk i byområda som aukar kollektivbruken og gjer det enklare å vera sykklist og fotgjengar.

Intensjonen bak ein slik avtale er i følge staten: «transportløsningar som sikrer innbyggerne bedre mobilitet, og at veksten i persontransport tas med kollektivtransport, sykkel og gange (nullvekstmålet). Samordnet areal- og transportplanlegging vil være et viktig virkemiddel i avtalene.»

I sak 56/2019 vart utkast til framforhandla avtaletekst for byvekstavtale for Bergensområdet lagt fram for fylkestinget i Hordaland. I møte den 12.06.2019 slutta fylkestinget seg til avtaleteksten gjennom fylgjande vedtak:

- 1 Fylkestinget viser til framforhandla avtaletekst for perioden 2019-2029. Avtalen er eit godt grunnlag for eit forpliktande areal- og transportpolitisk samarbeid i Bergensområdet. Fylkestinget meiner den økonomiske ramma i avtalen er god og at avtalen vil bidra til å finansiere viktige drifts- og investeringstiltak i regionen.*
- 2 Politisk styringsgruppe har avgjort at sluttforhandlingane av byvekstavtalen skal skje etter lokalvalet 2019. Dette inneber at det er Vestland fylkeskommune som formelt skal inngå avtalen. Endeleg godkjenning og tilslutning til avtalen må dermed skje i Vestland Fylkesting i 2019.*
- 3 Fylkestinget viser til dei gode resultatane ein ser i Bergensområdet med omsyn til reduserte bilandelar og svært gode kollektivtal. Fylkestinget uttrykkjer difor ei forventning om at høgare statlege rammer vert lagt på bordet ved reforhandling av avtalen, i 2021. Fylkestinget uttrykkjer og ei forventning om at finansiering av bybanens byggetrinn 5 til Åsane vert sikra i neste NTP (2022-2033).*
- 4 Fylkestinget peikar på viktigeita av at strekninga E 39 Klauvaneset – Vågsbotn vert realisert snarast mogleg. Fylkestinget uttrykkjer ei forventning om at dette riksvegprosjektet vert finansiert med statlege midlar gjennom neste NTP (2022-2033).*

Det er gjort nokre mindre endringar i avtaleteksten i høve til det utkastet som vart lagt fram for fylkestinget i juni 2019. Endringane er eit resultat både av regjeringa sitt bompengeforlik og ynskjer fra avtalepartene.

Avtalen er no sluttforhandla, og vert i denne saka lagt fram for politisk slutthandsaming.

Prosess

Nasjonal transportplan 2018-2029 definerer ein modell for organisering av byvekstavtalane både i forhandlings- og oppfølgingsfasen. Dette inneber ei politisk styringsgruppe og ei administrativ forhandlingsgruppe. Det politiske styringsgruppa vert leia av statssekretær ved Samferdselsdepartementet

med deltaking frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet, fylkesordførar, byråd for byutvikling og ordførarar. Denne gruppa skal bli involvert ved særlege behov.

Den administrative forhandlingsgruppa vert leia av vegdirektøren med deltaking frå jernbanedirektøren og fylkesmannen. NTP slår også fast at fylkeskommunen og kommunane skal vere representert ved administrativ leiing. Etter ønskje frå lokale partar har fylkesordførar, byråd og ordførarar vore ein del av det administrative forhandlingsutvalet i Bergensområdet.

Det har vore gjennomført ei rekkje forhandlingsmøter det siste året, særleg har statleg finansiering, arealpolitikk og praktisering av nullvekstmålet vore krevjande forhandlingspunkt.

Den 24.5.2019 vart det gjennomført eit møte i det administrative forhandlingsutvalet med sikte på å godkjenne den framforhandla byvekstavtalen. I møtet vart det klart at det var ulike forventningar til vidare prosess blant partane. Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune ønska å legge fram avtalen til handsaming i fylkesting og bystyre i løpet av sommaren, mens andre partar hadde ønske om at det var dei nye kommunestyra etter valet som skulle ta stilling til endeleg avtale.

På bakgrunn av usemje om vidare prosess vart den politiske styringsgruppa involvert i eit møte den 29.5.2019. Her la politisk leiing i departementa fram ei liste i ni punkt som rammer for vidare prosess:

- 1. Regjeringen ønsker å ha med flest mulig av partene og helst alle med i en ny byvekstavtale for Bergensområdet. Alle kommunene som deltar i forhandlingene, er invitert med av en grunn. Deltakelse for de nye kommunene er frivillig.*
- 2. Lindås kommune har uttrykt ønske om lokalpolitisk behandling av avtaleutkastet etter lokalvalget. Dette har bl.a. bakgrunn i kommunesammenslåingene. Vi ønsker derfor ikke å tvinge gjennom en avtale før valget.*
- 3. Basert på dette lukker ikke regjeringen forhandlingene nå.*
- 4. Regjeringen legger til grunn at det foreligger et forhandlingsresultat som er lokalpolitisk behandlet innen utgangen av 2019.*
- 5. Med en slik framdrift skal ingen tape økonomisk iht. fremforhandlet avtale.*
- 6. Hvis denne fremdriften ikke holdes og avtaleinngåelse trekker betydelig ut i tid, kan vi ikke utelukke at staten må vurdere betydningen dette har for statens tilbud. Dette må vurderes nærmere hvis det blir en reell problemstilling.*
- 7. Staten står ved tilbudet sitt slik det ligger nå.*
- 8. Avtaleutkastet som blir gjenstand for lokalpolitisk behandling av partene må være omforent.*
- 9. Hvis en eller flere av partene velger å trekke seg, må de økonomiske rammene for avtalen vurderes på nytt. Vi vil legge til grunn at gjenværende parter ikke skal tape økonomisk på at noen går ut. Det er selvsagt ikke slik at parter som trekker seg ut får beholde pengene de var tiltenkt gjennom avtalen.*

Staten var tydeleg på kravet om lokalpolitisk handsaming i løpet av 2019. Difor valgte Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune å vedta avtaleutkastet i juni 2019, som eit grunnlag for å fatta endeleg vedtak etter lokalvalet hausten 2019.

Bompengeforliket

Den 23. august 2019 la regjeringa fram bompengeforliket. som inneheldt ulike føringar både for bompengepakkar og byvekstavtaler. Det var lenge uvisst kva konsekvensar bompengeforliket konkret ville ha for Bergensområdet, men gjennom brev datert Samferdsledepartementet den 14.11.19 vart fylgjande stadfesta:

- Avtaleområdet vert tilført 50 mill. årleg til reduserte billettprisar.
- Avtaleområdet vert tilført 110 mill. årleg, fordelt på 55 mill. til bomperereduserande tiltak, og 55 mill. til betra kollektivtilbod (partane vart i møte den 15. november einige om at denne potten skal gå til Bybanen).
- Auka fleksibilitet for bruk av statlege midlar. I forslag til statsbudsjett 2020 er det opna for auka fleksibilitet for bruk av post 30-midlar på fylkeskommunalt og kommunalt ansvarsområde innanfor byvekstavtalen. Midlane kan også nyttast til kommunale og fylkeskommunale gange-, -sykkel- og kollektivtiltak, inkludert innfartsparkering. Det er føresett at bruken blir avgrensa til investeringar, og

at ei slik prioritering blir vurdert som meir kostnadseffektiv/samfunnsøkonomisk lønsam eller aukar måloppnåinga i avtalen samanlikna med riksvegtiltak.

- Vidareutvikling av nullvekstmålet med fokus på reduserte utslepp, støy, framkomst og arealbruk. Partane vart i møte den 15. november einige om at ein gjennom byvekstavtalen forpliktar seg til gjeldande nullvekstmål. I avtalen heiter det difor at: *Partane har merka seg at Regjeringa tek sikte på å fastsetje eit vidareutvikla nullvekstmål med fokus på reduserte utslepp, støy, framkomst og arealbruk innan utgangen av 2019. Dersom endring av nullvekstmålet påverkar føresetnader i avtalen, må avtalen bli reforhandla på dette punktet.*

I brev datert 11. desember varslar samferdsleministeren at måloppnåing heretter skal fylgjast opp i et treårig perspektiv: «*For å få til ei meir føreseieleg gjennomføring og handtering av nullvekstmålet inkludert tilgang til belønningsmidlar frå staten, legg eg til grunn at nullvekstmålet frå no blir målt i eit tre års glidande snitt.*» Grunngevinga er at dette vil gjera det enklare å ta høgde for periodevise endringar i trafikktviklinga. Måloppnåing gjeld likevel for heile avtaleperioden, og ikkje år for år – eit premiss som har vore gjeldande gjennom heile forhandlingsprosessen.

På spørsmål frå fylkesadministrasjonen svarar samferdsledepartementet at brevet ikkje endrar føresetningane for avtalen, og at den lokalpolitiske handsaminga kan halda fram som planlagt.

Finansiering av avtalen

Byvekstavtalen vert finansiert på fylgjande vis:

Statlege programområdemidlar til tiltak for framkomst, kollektivtrafikk, sykling og gåing (også omtalt som riksvegmidlar eller post 30-midlar).

Det vert sett av 4 492 mill. kr, dvs. i gjennomsnitt 408 mill. 2020-kr årleg i avtaleperioden (2019-2029) til framkomsttiltak for kollektivtrafikk, sykling og gåing som bidreg til å oppfylle målet i byvekstavtalen. Årleg bidrag frå staten over post 30 avhenger av faktisk framdrift og finansieringsbehov i porteføljen. Midlane skal indeksregulerast.

I forslag til statsbudsjett 2020 er det opna for auka fleksibilitet for bruk av post 30-midlar på fylkeskommunalt og kommunalt ansvarsområde innanfor byvekstavtalen. Midlane kan også nyttast til kommunale og fylkeskommunale gang-, -sykkel- og kollektivtiltak, inkludert innfartsparkering. Det er føreset at bruken blir avgrensa til investeringar, og at ei slik prioritering blir vurdert som meir kostnadseffektiv/samfunnsøkonomisk lønsam eller aukar måloppnåinga i avtalen samanlikna med riksvegtiltak.

Gjennom byvekstavtalen frå 2017 og Miljøløftet sitt handlingsprogram¹ er det fastsett bruk av programområdemidlar for perioden 2020-2023. Handlingsprogrammet er vedteke av styringsgruppa, bystyret og fylkestinget. Tiltaka er difor å rekna som bindingar fram til nytt handlingsprogram er vedteke. Avtalepartane føreset at igongsette prosjekt vert ferdigstilt. Det vert teke atterhald om årlege løyvingar over statsbudsjettet.

Statleg tilskot til store fylkeskommunale kollektivinfrastrukturprosjekt

Staten finansierer 50% av den samla kostnaden for utbygging av Bybanen til Fyllingsdalen, i tråd med retningslinjene for 50/50-ordninga. Stortinget har fastsett endeleg finansieringsplan og staten sitt bidrag til Bybanen byggetrinn 4 til Fyllingsdalen til inntil 3443 mill. 2019-kr. Det statlege bidraget vert vidareført frå førre byvekstavtale (2017) til denne. Midlane skal indeksregulerast. Finansiering av byggetrinn 5 til Åsane er ikkje ein del av denne avtalen.

Gjennom bompengeforliket vart det statlege bidraget til Bybanen til Fyllingsdalen auka. Halvparten av det auka tilskotet (55 mill.) skal øyremerkast reduserte bompengar og lokale partar er einige om at den andre halvparten (55 mill.) skal øyremerkast Bybanen. Midlane vil bli utbetalt fordelt over ti-årsperioden 2019-2029, uavhengig av framdrift for Bybanen til Fyllingsdalen. Det er lagt opp til at desse midlane overførast til fylkeskommunen. Den delen som går til reduserte bompengar må komme bilistane til gode i form av mindre bompengebelastning.

Belønningsordninga for betre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområda

¹ Miljøløftet er gjennomføringsorganet for gjeldande byvekstavtale, og utformar årlege handlingsprogram.

Belønningsordninga er ei incentivordning som skal bidra til betre framkome, miljø og helse i storbyområda, ved å dempa veksten i personbiltransport og auka talet på kollektivreiser. Gjennom NTP er det vist til at midlane skal kunna nyttast til ulike framkometiltak, men at dei også i sin heilheit skal kunna nyttast til drift av kollektivtransport. Midlane skal nyttast i tråd med det overordna målet i byvekstavtalen. Det vert sett av totalt 3 654 mill. (2020-kr) i belønningsmidlar i avtaleperioden (2019-2029), i gjennomsnitt 314 mill. kr. årleg. Midlane skal indeksregulerast. Det vert teke atterhald om årlege løyvingar over statsbudsjettet.

Fylkeskommunale midlar

Fylkeskommunale midlar er bidrag til byvekstavtalen som i all hovudsak skal nyttast til programområdetiltak (kollektiv, sykkel og gange) langs fylkesveg og kommunale vegar. Midlane kan også nyttast til andre tiltak som gjev høg måloppnåing. I denne avtalen inngår det fylkeskommunale midlar på 270 mill. 2020-kr per år. Midlane skal indeksregulerast. Det fylkeskommunale bidraget skal i hovudsak gå til tiltak for kollektivtrafikk, sykling og gåing, men skal også kunna omfatta investeringar i bybanevagnar, infrastruktur for låg- og nullutsleppsteknologi i kollektivtrafikken, tiltak i driftsinfrastruktur for kollektivtrafikken, i tillegg til vedlikehaldstiltak med investeringskarakter på fylkesvegnettet i avtaleområdet.

Det betydelege fylkeskommunale bidraget er knytt til kollektivansvaret, som er omtala i oppgåvemeldinga (Meld. St. 6 (2018-2019)). Dersom kollektivansvaret vert endra vil det fylkeskommunale bidraget måtte tilpassast ny struktur.

Kommunale midlar

Kommunane investerer årleg i samferdselsinfrastruktur, veg og trafiksikring gjennom investeringsprogram, fond og ulike prosjekt. Det vert ikkje avsett egne kommunale midlar i byvekstavtalen. Gjennom bompengeforliket varslar regjeringa eit krav om 20% fylkeskommunal / kommunal eigenandel i nye bypakkar. Dette vil vera gjeldande ved ei eventuell revisjon av bypakke Bergen, men vil ikkje råka dei ulike bompakkane i nabokommunane ettersom dei er reine finansieringspakker, og ikkje bypakker.

Finansiering i avtaleperioden, oppsummert

Tabellen nedanfor viser fordeling av statlege midlar gjennom avtaleperioden. Midlar til Bybanen og fylkeskommunale midlar på 270 mill. årleg inngår ikkje i tabellen.

Statlege midlar fordelt på partane, for perioden 2019-2029. Årleg gjennomsnitt. Mill. 2020-kr.

	Post 30-midlar ¹	Belønningsmidlar	Totalt
Skyss	–	280,0	280,0
Bergen kommune	285,1	23,76	308,9
Alver kommune	29,5	2,46	32,0
Bjørnafjorden kommune	25,0	2,08	27,1
Øygarden kommune	38,7	3,22	41,9
Askøy kommune	29,7	2,47	32,2
Totalt	408	314	722

¹ Årleg bidrag frå staten over post 30 er avhengig av framdrift i prosjekta og finansieringsbehov i porteføljen.

² Skyss får tildelt 280 mill. årleg i belønningsmidlar til drift av kollektivtransport innanfor avtaleområdet. Av desse er 25 mill. årleg øyremerka låg- og nullutsleppsteknologi.

Fordelinga av post 30-midlar og belønningsmidlar er basert på innbyggjartal i den einskilde kommunen. Belønningsmidlar er i hovudsak fordelt til Skyss, med 280 mill. årleg. Av desse er 25 mill. årleg øyremerka satsing på låg- og nullutsleppsteknologi. Kommunane får tildelt ein mindre pott belønningsmidlar etter folketal, til bruk innanfor ulike tiltak som bidreg til måloppnåing.

Bruken av post-30 midlar krev årlege løyvingar gjennom statsbudsjettet og tiltak må ha vedteken reguleringsplan for å kunne bli finansiert. Det er dermed kommunane sin planreserve som avgjer kva som er realiserbare tiltak i første del av avtaleperioden, medan ein må ha fokus på å planlegge tiltaka for siste periode. I løpet av heile avtaleperioden skal det sikrast ein geografisk fordeling av midlar i tråd med tabellen

over. Dei lokale partane har signalisert ei forventning om høgare rammer for siste halvdel av avtaleperioden. Dette vil ein måtta koma attende til ved reforhandling av avtalen, i 2021.

Bompengar

Bompengepakka for Bergen (Bypakke Bergen) inneber netto inntekter på 900 millionar årleg frå bompengar. Den reforhandla byvekstavtalen inneber ikkje auke i bompengane i Bergen då bypakken allereie er vedteken av Stortinget, jf. Prop 11S (2017-2018).

Byvekstavtalen føreset heller ingen endringar i finansieringa eller styringsstrukturen av dei ulike bompengepakkane.

Porteføljestyring

Prioritering av tiltak i byvekstavtalen skal styrast etter prinsipp om porteføljestyling. Dette inneber at tiltak skal prioriterast etter ei samla vurdering av tiltaket sitt bidrag til nullvekstmålet, samfunnsøkonomisk nytte, disponible midlar, planstatus, i tillegg til kapasitet på planlegging og gjennomføring. Eventuell kostnadsauke må handterast innanfor prosjektporteføljen

Prioritering av konkrete tiltak skal sikrast gjennom årlege handlingsprogram som skal utarbeidast og handsamast av styringsgruppa i Miljøløftet, fylkestinget, bystyret og kommunestyra i kommunane.

Satsingsområde

Som omtalt over skal prioritering i byvekstavtalen styrast etter prinsipp om porteføljestyling. Det er dermed ikkje i sjølve avtalen at dei ulike tiltaka skal konkretiserast. Prioritering av konkrete prosjekt skal skje gjennom årlege handlingsprogram med utgangspunkt i best mogleg måloppnåing.

Det har likevel vore viktig for partane å synleggjera forventningar knytt til ulike satsingsområde. Gjennom forhandlingar er det definert fire slike satsingsområde som inngår som ein del av byvekstavtalen:

Satsingsområde gange og sykkel

Satsingsområde kollektivtransport

Satsingsområde innfartsparkering

Satsingsområde miljøvennleg teknologi og innovasjon

I arbeidet med handlingsprogram skal dei ulike partane i fellesskap utforma tiltakslistar innanfor kvart satsingsområde, og det skal sikrast ein geografisk fordeling av tiltak i heile avtaleområdet. Styringsgruppa har mandat til å justere og endre på den prioriterte rekkefølga til prosjekta i det årlege handlingsprogramarbeidet.

Staten har varsla at belønningmidlar kan haldast tilbake dersom det ikkje førelegg prioriterte prosjektlistar for heile avtaleperioden i løpet av våren 2020.

Bybanen byggetrinn 5 til Åsane

Ettersom det ikkje er sett av statlege midlar til bybane til Åsane i Nasjonal transportplan 2018-2029, har ikkje staten vore viljug til å opna opp for finansiering av deltrekninga i denne avtalen. NTP er likevel tydeleg på at det må leggjast til rette for ein kontinuerleg utbygging av dei planlagte bybanestrekningane etter ferdigstilling av banen til Fyllingsdalen. Finansiering av Bybanen til Åsane vert dermed eit sentralt tema ved neste reforhandling (2021). Reguleringsplanlegginga er starta opp, og planarbeidet vert finansiert av Miljøløftet. Prosjektet er ein sentral del av bompengepakke for Bergen som vart vedteke i bystyret, fylkestinget og Stortinget i 2017. Planlegginga er forventa ferdig i 2022, med byggestart i 2024. Strekinga vil truleg verta ferdigstilt kring år 2031.

Ringveg aust / Vågsbotn Klauvaneset

Det har kome krav frå fleire partar i avtaleområdet om at ei prioritering av strekinga E39 Klauvaneset – Nyborg må omtalast i byvekstavtalen. Strekinga er eit riksvegprosjekt. Prosjektet må difor prioriterast gjennom NTP, og ikkje i byvekstavtalen.

I byvekstavtalen er prosjektet omtalt slik: *Avtalepartane har merka seg at samferdselsministeren har opna for at E39 Vågsbotn-Klauvaneset kan prioriterast føre E16 Ringveg Øst Arna-Vågsbotn i Nasjonal transportplan 2022-33. Dette er ei prioritering som dei lokale avtalepartane vil støtte.*

Arealplanlegging

Regional areal- og transportplan for Bergensområdet vart vedteken av Fylkestinget i Hordaland i juni 2017. Planen gir uttrykk for at det er behov for endring i arealpolitikken for å bidra til å nå nasjonale og regionale mål, og den opererer i skjæringspunktet mellom statlege føringar og kommunane sine ønskjer om lokal sjølvråderett. I forhandlingane om byvekstavtalen har partane blitt einige om at det er regional plan som vert lagt til grunn for avtalen.

Regional areal- og transportplan for Bergensområdet har som målsetting at hovuddelen av veksten i bustader og arbeidsplassar skal skje innanfor regionale vekstsoner. Vekstsonene er knytt til fylkessenter, bydels- eller regionsenter, og i gangavstand til kollektivstopp. I Bergen kommune er lokalsenter innanfor bystamlinene i kollektivsystemet inkludert. Mindre tettstader med stabile bumiljø og gode nærmiljø er ein positiv ressurs for regionen. Utanfor dei regionale vekstsonene skal det difor kunna bli lagt til rette for utbygging for å oppretthalda gode og levande lokalsamfunn.

Dei statlege og regionale forpliktingane i avtalen inneber bidrag til å gjennomføre regionale planar for å nå målsetting om nullvekst i personbiltransporten, samstundes som ein forpliktar seg til å lokalisere tenestetilbodet i tråd med regional plan.

Kommunane forpliktar seg gjennom avtalen til å oppdatere kommuneplanane i tråd med mål, strategiar og retningslinjer i Regional areal- og transportplan for Bergensområdet og Regional plan for attraktive senter i Hordaland. Dette arbeidet skal bli prioritert i løpet av første halvdel av avtaleperioden (2024).

Vidare prosess

Avtalen er ikkje gjeldande før alle lokale avtalepartar har fatta politiske vedtak, og avtalen har vore handsama av regjeringa. Truleg vil avtalen verta slutthandsama av regjeringa i løpet av våren 2020. Staten har gjennom forhandlingsprosessen hausten 2019 trekt kravet om lokalpolitiske vedtak innan årsskiftet 2019/2020. Belønningsmidlar for 2019 vil no verta etterbetalt i 2020 dersom partane har fatta lokalpolitiske vedtak innan 1. april 2020. Programområdemidlar for 2019 vil inngå i totalpotten og fordelast over heile avtaleperioden.

Den økonomiske ramma som no føreligg føreset at samtlege partar sluttar seg til avtalen. Dersom ein av avtalepartane vel å ikkje godkjenna avtalen, vil den økonomiske ramma bli trekt attende og fordelt gjennom eit nytt statleg mandat. Dei økonomiske konsekvensane av ein slik omfordeling er usikre, men dei lokale partane har oppfatta at staten vil kunna redusera den finansielle ramma noko. Ei endring i avtaleområdet vil også skapa ein dei usikkerheit knytt til framdrift. Lokalt legg ein til grunn at avtalen likevel vil kunna sluttbehandlast i løpet av 2020.

Vedtakskompetanse

Fylkestinget gjer vedtek om regionale planar, jfr. plan- og bygningslova § 8-1 jfr. § 8-4.

Vedtak av byvekstavtale er ein direkte oppfølging av vedteke regional transportplan Hordaland og regional areal- og transportplan for Bergensområdet. Fylkestinget har mynde til å vedta byvekstavtale.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Gjennomføring av byvekstavtalen vil for heile avtaleperioden tilføra Bergensområdet 13,3 mrd. (2020-kroner) i statlege midlar. Store delar av desse midlane går til drifts- og infrastrukturiltak for kollektivtrafikken. Gjennomføring av byvekstavtalen vil dermed ha ein positiv effekt på fylkeskommunen sin økonomi.

Klima: Gjennomføring av byvekstavtalen vil bidra til nullvekstmålet og såleis ha ein positiv effekt på klima.

Folkehelse: Gjennomføring av byvekstavtalen vil redusere bilbruk og auke andelen gåande og syklande. Saman med mindre luftforureining og meir attraktive byområde vil byvekstavtalen ha ein positiv effekt på folkehelse.

Regional planstrategi: Utviklingsplan for Hordaland har eit mål om at Hordaland skal ha ein klima- og miljøvenleg utvikling, der ein av tre strategiar for å nå målet er å «styrke samordning av areal- og transportplanlegging i Bergensområdet». Byvekstavtalen legg til grunn eit forpliktande areal- og transportpolitisk samarbeid og ein satsing på kollektiv og sykkeltransport som vil bidra til reduserte utslepp frå transportsektoren.

Konklusjon

Avtalen forpliktar partane i avtaleområdet til å nå målet om nullvekst i personbiltransporten. Staten på si side har forpliktet seg til å bidra med 13,3 milliardar (2020-kr) gjennom heile avtaleperioden. Utanom finansiering av Bybanen til Fyllingsdalen sikrar avtalen 722 mill. årleg til programområdetiltak og belønningssmidlar, ei auke på kring 250 mill. kr. årleg i høve til det som ligg i gjeldande byvekstavtale. Saman med eit fylkeskommunalt bidrag på 270 mill. kr. årleg har avtalen ei totalramme på 15 802 mrd. 2020-kr.

Fylkesrådmannen viser til at det har vore ein lang og krevjande prosess med å fremforhandle avtalen, der rammetilhøva har blitt endra undervegs. Forhandlingsprosessen har strekt seg ut i tid og etterkvart samanfalle med andre store prosessar som kommunesamanslåing og førebuingar til kommuneval. Det har vore utfordrande både for politisk og administrativ leiing å kobla dei ulike prosessane på ein god måte. Fylkesrådmannen er difor nøgd med at det no føreligg eit omforeint avtaleutkast som er anbefalt framlagt for handsaming av forhandlingsutvalet hjå alle avtalepartene.

Vidare kjenner fylkesrådmannen seg trygg på at byvekstavtalen vil bidra til ein meir heilskapleg areal- og transportpolitikk og sikre eit forpliktande samarbeid mellom kommunane, fylkeskommunen og staten. Fylkesrådmannen meiner ei utviding av avtaleområdet har vore eit godt og viktig grep. Sjølv om det har gitt utfordringar i forhandlingane, er det av stor verdi at ein etablerer eit samarbeid i eit større, funksjonelt byområde. Dette er viktig og naudsynt for å nå nullvekstmålet.

Fylkesrådmannen peiker på at byvekstavtalen er eit kompromiss mellom statlege føringar og kommunale ønskjer i arealpolitikken. Fylkesrådmannen meiner difor det er ein styrke for vidare samarbeid at både stat og kommune gjennom avtalen forpliktar seg til ein felles arealpolitikk, som fastsett i Regional areal og transportplan for Bergensområdet.

Fylkesrådmannen ser også at forventningane til statlege midlar nok var høgare enn det ein har fått gjennomslag for i avtalen. Det er likevel fylkesrådmannen si klare oppfatning at dette er ein god avtale for regionen, og at 13,3 mrd. statlege kroner over 11 år er eit svært viktig bidrag for å gjennomføra gode og heilt naudsynte areal- og transportløyningar i regionen vår. Desse midlane vil finansiera Bybanen til Fyllingsdalen, ulike drifts- og infrastrukturtiltak for kollektivtrafikken, betra infrastruktur for gåande og syklande i heile avtaleområdet, samt ulike tiltak som kommunane sjølve har spelt inn. Bybanen til Åsane har det ikkje vore forhandla om i denne avtalen fordi det ikkje ligg midlar til denne i gjeldande Nasjonal transportplan.

Prioritering av konkrete tiltak skal sikrast gjennom årlege handlingsprogram som skal utarbeidast og handsamast av styringsgruppa, fylkestinget, bystyret og dei ulike kommunestyra. Avtalen presiserer at det skal sikrast ei geografisk fordeling av tiltak i heile avtaleområdet.

Fylkesrådmannen vil også understreke at avtalen ikkje inneber auke i bompengetakstane. Bypakke for Bergen er allereie vedteke av Stortinget og integrert i gjeldande byvekstavtale for Bergen 2017-2023.

Fylkesrådmannen si samla vurdering er at den framforhandla byvekstavtalen vil bidra positivt til ein meir heilskapleg areal- og transportpolitikk og sikra eit forpliktande samarbeid mellom kommunar, fylke og stat. Ei utviding av avtaleområdet er, slik fylkesrådmannen ser det, eit naudsynt grep i høve til samla måloppåing i Bergensområdet. Fylkesrådmannen peiker også på at byvekstavtalen, om den vert vedteken, vil utgjera et

formalisert og forpliktande fora for samarbeid i eit større funksjonelt byområde. Et slikt forpliktande samarbeid er naudsynt for å nå dei måla ein har sett innanfor areal- og transportplanlegging, og ikkje minst vil det bidra til ei positiv utvikling for heile regionen.

Saknr: 2020/1929-9
Saksbehandlar: Dagmar Reutz Hillestad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Vestland ungdomsutval	7/20	01.02.2020

Mål og strategiar for utvikling av den vidaregåande opplæringa i Vestland for perioden 2020-2024

Forslag til vedtak

Vestland ungdomsutval gjer slikt val av representant til referansegruppa:

.....

Samandrag

Arbeidet med å setje retning, mål og strategiar for utvikling av den vidaregåande opplæringa i Vestland vert no starta opp. Strategien skal vise korleis ungdom både i sentrumsområder og i distrikta får eit likeverdig opplæringstilbod. Strategien skal synleggjera vidaregåande opplæring si rolle i samfunnsutviklinga lokalt og regionalt. Fylkesdirektøren utarbeider ein framdriftsplan for arbeidet med nytt mål- og strategidokument. Dokumentet skal leggjast fram for hovedutvalet for opplæring og kompetanse sitt møte i februar 2020.

VU vert beden om å delta i dette arbeidet og oppnemner ein representant til å delta i referansegruppa.

Bertil Søfteland
seksjonssjef

Dagmar Reutz Hillestad
utvalssekretær

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Fylkestinget vedtok som ein del av budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 i PS-sak 14/2019 at det skal setjast i gang eit arbeid med å etablera eit mål- og strategidokument som skal vera eit viktig verktøy for utviklinga av vidaregåande opplæring i Vestland. Dokumentet skal vise både utfordringar og målsetjingar for sektoren dei neste fire åra. I dette arbeidet skal det utarbeidast ein strategi som viser korleis ungdom både i sentrumsområda og i distrikta kan få eit mest mogleg likeverdig tilbod.

Arbeidet skal munne ut i prioriterte mål og tiltak som viser eleven og lærlingen sitt læringsutbytte, og korleis ein legg til rette for ei heilskapleg opplæring.

Referansegruppa skal vera breitt samansett. Gruppa skal gje innspel under prosessen og kan også arrangere innspelsrundar/fagdagar der ein tek opp utfordringar/problemstillingar. Fylkesdirektøren legg fram utgreiingar/problemstillingar for gruppa med tanke på kvalitetssikring, og for å få tilbakemeldingar.

Hovedutvalet for opplæring og kompetanse skal vera styringsgruppe. Regional planstrategi og utfordringsbiletet for Vestland vil gje retning for arbeidet.

Vedtakskompetanse

Hovedutval for opplæring og kompetanse er styringsgruppe for arbeidet med mål og strategiar for vidaregåande opplæring i Vestland fylkeskommune. Dei har ut ifrå dette vedtakskompetanse i saka. Saka skal slutthandsamast i fylkestinget i september 2020.

Konklusjon

Vestland ungdomsutval deltek i referansegruppa med ein representant.

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for opplæring og kompetanse		14.01.2020

Mål og strategiar - mandat og prosess

Forslag til vedtak

1. Det vert sett i gang arbeid med mål og strategiar for utvikling av den vidaregåande opplæringa i Vestland for perioden 2020-2024 med følgjande mandat:

Arbeidet skal setje ei tydeleg retning og omfatte strategiar for utvikling av den vidaregåande opplæringa i Vestland. Arbeidet skal vere erfarings- og forskingsbasert og forankra i overordna styringsdokument, regional planstrategi og utfordringsbiletet for Vestland.

Tilsette, elevar og lærlingar si involvering i arbeidet er ein føresetnad for gje retning for den vidaregåande opplæringa.

Arbeidet skal vise korleis ungdom i Vestland fylkeskommune får ei likeverdig opplæring. Prosessen, skissert nedanfor, skal føre fram til felles mål og strategiar for sektoren.

Steg 1: Etablere **kjenneteikn for kvalitet** på opplæringa. Kjenneteikna skal ta utgangspunkt i tre område:

- trivsel og inkluderande fellesskap
- lærelyst og motivasjon
- meistring og gjennomføring

Kjenneteikna skal ligge til grunn for prioriteringar og satsingar som skal bidra til å sette elevar og lærlingar i stand til å møte livet fagleg og sosialt.

Steg 2: Samanfatte no-situasjonen for opplæring- og kompetansesektoren med utgangspunkt i forskning, statistikk, erfaring og etablerte kvalitet- og styringsdokument. No-situasjonen skal peike på styrkar og utfordringar for den vidaregåande opplæringa i Vestland.

Steg 3: Det skal utarbeidast mål og strategiar som syner ei utvikling av vidaregåande opplæring, og som gir ungdom både i sentrumsområda og i distrikta eit likeverdig opplæringstilbod. Strategiane skal fremje god kvalitet, jf. kriteriesettet. Strategien skal synleggjere vidaregåande opplæring si rolle i samfunnsutviklinga lokalt og regionalt.

2. Hovudutval for opplæring og kompetanse er styringsgruppe for arbeidet, og fylkesdirektør for opplæring og kompetanse drøftar vegval undervegs med styringsgruppa.
3. Fylkesdirektør for opplæring skal legge til rette for brei medverknad i arbeidet.
4. Arbeidet med mål og strategiar for vidaregåande opplæring startar parallelt med å etablere den regionale planstrategien for 2020 - 2024. Føringsane i planstrategiarbeidet er førande for sektoren sitt mål og strategiarbeid
5. Prosessen med å utarbeide ny budsjettmodell for sektoren må innrettast i samsvar med prosessen for mål og strategiar
6. Mål og strategiar for vidaregåande opplæring i Vestland skal leggjast fram for fylkestinget handsaming i september 2020.
7. Hovudutval for opplæring og kompetanse ber om at fylkesrådmannen utarbeider ei eiga sak for oppnemning av saksordførar.

Samandrag

Finansutvalet gjorde 24.10.2019 eit prosessvedtak om at det skal settast i gang eit arbeid med å utarbeide eit mål og strategidokument for vidaregåande opplæring i Vestland fylkeskommune. Dokumentet skal vere eit viktig verktøy for å utvikle vidaregåande opplæring i Vestland, og skal vise både utfordringar og målsetjingar for sektoren dei neste fire åra. Særskilt viktig for arbeidet er å utarbeide ein strategi som viser korleis ungdom både i sentrumsområda og i distrikta, kan få eit mest mogleg likeverdig tilbod. Arbeidet med å etablere mål og strategiar skal munne ut i prioriterte mål og tiltak som viser eleven og lærlingen sitt læringsutbytte, og korleis legge til rette for ei heilskapleg opplæring

Bjørn Lyngedal
fylkesdirektør

Kenth Rune Teigen Måren
seksjonsleiar

Saksframlegg er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Fylkestinget vedtok som ein del av budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 i PS-sak 14/2019 følgjande (s. 76 i budsjettdokumentet):

«Det skal settast i gang eit arbeid med å etablere eit mål og strategidokument som skal vere eit viktig verktøy for utviklinga av vidaregåande opplæring i Vestland. Mål og strategidokumentet skal vise både utfordringar og målsetjingar for sektoren dei neste fire åra. I dette arbeidet skal det utarbeidast ein strategi som viser korleis ungdom både i sentrumsområda og i distrikta kan få eit mest mogleg likeverdig tilbod. Hovudutval for opplæring og kompetanse skal være styringsgruppe for dette arbeidet. Regional planstrategi og utfordringsbiletet for Vestland vil gje retning for dette arbeidet.»

Vidare vart det i saka vedteke følgjande i verbalpunkt 16:

«Prosentvis ramme nedtrekk SFFK vert fjerna. Fylkestinget vi kome attende til harmonisering mellom dei ulike skulane i fylket i budsjett 2021, forutsett at arbeidet med Mål- og Strategiplanen er ferdig og kan leggest til grunn.»

I referatsak 3/2019 til fylkestinget vart det lagt til grunn at fylkesrådmannen vil leggje fram sak for fylkestinget i mars 2020 om prinsippa for ny budsjettmodell for dei vidaregåande skulane frå 2021.

I denne saka skisserer fylkesdirektør for opplæring og kompetanse ein systematisk prosess som viser korleis ein kan etablere mål og strategiar for sektoren. Denne prosessen må sjåast i samanheng med arbeidet med regional planstrategi og arbeidet med ny budsjettmodell for dei vidaregåande skulane.

Vedtakskompetanse

Hovudutval for opplæring og kompetanse er styringsgruppe for arbeidet med mål og strategiar for vidaregåande opplæring i Vestland fylkeskommune og har ut frå dette vedtakskompetanse i denne saka. Framlegg til mål og strategiar skal slutthandsamast av fylkestinget i september 2020.

Prosess

Arbeidet med å etablere mål og strategiar skal munne ut i prioriterte mål og tiltak som gir eleven og lærlingen høve til å nå sitt optimale læringsutbytte sosialt og fagleg. Arbeidet krev ein aktiv politisk og administrativ skuleeigar, støttande strukturar og positiv samhandling og medskaping i heile sektoren. Dette føreset at alle nivå og aktørar har tillit til kvarandre og kommuniserer sektoren si retning. Prosessen skal vise tydeleg samanheng mellom politisk nivå og utøvande praksis i klasserom og verkstad.

Mål og strategiarbeidet skal etablere ein overordna sektorplan for vidaregåande opplæring som viser korleis nasjonale, regionale og sektorvise mål heng saman. Arbeidet skal med utgangspunkt i overordna styringsdokument og nasjonale føringar, regional planstrategi og utfordringsbilete for Vestland, sette mål og strategiar for utvikling av vidaregåande opplæring i Vestland 2020 - 2024.

Fylkesdirektøren vil legge opp til følgjande prosess:

Steg 1: Etablere kjenneteikn for kvalitet på opplæringa. Kjenneteikna skal ta utgangspunkt i tre område:

- o trivsel og inkluderande fellesskap
- o lærelyst og motivasjon
- o meistring og gjennomføring

Kjenneteikna skal ligge til grunn for prioriteringar og satsingar som skal bidra til å sette elevar og lærlingar i stand til å møte livet fagleg og sosialt.

Steg 2: Samanfatte no-situasjonen for opplæring- og kompetansesektoren med utgangspunkt i

forskning, statistikk, erfaring og etablerte kvalitet- og styringsdokument. No-situasjonen skal peike på styrkar og utfordringar for den vidaregåande opplæringa i Vestland.

Steg 3: Det skal utarbeidast mål og strategiar som syner ei utvikling av vidaregåande opplæring, og som gir ungdom både i sentrumsområda og i distrikta eit likeverdig opplæringstilbod. Strategiane skal fremje god kvalitet, jf. kriteriesettet. Strategien skal synleggjere vidaregåande opplæring si rolle i samfunnsutviklinga lokalt og regionalt.

Organisering av arbeidet

Strategiarbeidet bør organiserast med styringsgruppe, arbeidsutval og referansegruppe slik:

<u>Styringsgruppe</u>	Hovudutval for opplæring og kompetanse
<u>Sekretariat/arbeidsutval</u>	Fylkesdirektøren for opplæring og kompetanse
<u>Referansegruppe</u>	Dei vidaregåande skulane (4 rektorar) Y-nemnda (2 representantar) Opplæringskontora (2 representantar) KS (1 representant) NAV (1 representant) Elevorganisasjonen (1 representant) UH -sektoren (2 representantar) Fylkesutvalet for ungdom (1 representant) Fylkesdirektør for innovasjon og næringsutvikling (1 representant) Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering (1 representant) Arbeidstakarorganisasjonane (2 representantar)

Styringsgruppa har det politiske ansvaret for prosessen med nytt mål- og strategidokument. Fylkesdirektøren legg fram arbeidsdokument for styringsgruppa. Hovudutvalet kan då justere retninga på arbeidet, og fylkesdirektøren tek med seg tilbakemeldingane inn i det vidare arbeidet.

Sekretariat/arbeidsutval Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse set saman ei arbeidsgruppe med 4 - 6 representantar frå avdelinga.

Referansegruppa skal gje innspel under prosessen. Gruppa må difor vere breitt samansett. Fylkesdirektøren vil leggje fram problemstillingar/utgreiingar for referansegruppa med tanke på kvalitetssikring og for å få tilbakemeldingar. Referansegruppa skal inviterast til å kome med innspel og den kan arrangere innspelsrundar/fagdagar der ein tek opp utfordringar/problemstillingar.

I tillegg til at arbeidstakarorganisasjonane er del av referansegruppa må arbeidet med nytt mål- og strategidokument vere tema på informasjons- og drøftingsmøta.

Fylkesdirektøren utarbeider ein framdriftsplan for arbeidet med nytt mål- og strategidokument og legg den fram for hovudutval for opplæring og kompetanse sitt møte i februar 2020.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Fylkesdirektøren vil kome attende med vurdering av eventuelle økonomiske konsekvensar i saka om mål og strategiar for vidaregåande opplæring.

Klima: Ikkje relevant

Folkehelse: Svært relevant. Fråfall representerer eit stort samfunnsproblem fordi det har store konsekvensar for den som ikkje fullfører opplæringa si. Forsking syner at gjennomføring av vidaregåande opplæring har stor effekt på den einskilde si oppleving av livskvalitet.

Regional planstrategi: Arbeidet med mål og strategiar for vidaregåande opplæring startar parallelt med arbeidet med å etablere ein Regional planstrategi 2020 - 2024. Det vert lagt til grunn at føringane frå planstrategiarbeidet er førande for sektoren sitt mål og strategiarbeid.

I verbalpunkt 16 i budsjettsaka vart det lagt til grunn at arbeidet med mål og strategiar skal vere ferdig og leggest til grunn for arbeidet med harmonisering mellom skulane i fylket i budsjett 2021.

I referatsak 3/2019 til fylkestinget i desember 2019 «Melding om arbeidet med ny budsjettmodell» vart det lagt til grunn at fylkesrådmannen vil leggje fram sak for fylkestinget i mars 2020 om prinsippa for ny budsjettmodell for dei vidaregåande skulane frå 2021. Etter budsjettvedtaket, er det fylkesdirektøren si vurdering at framdrifta for arbeidet med ny budsjettmodell må tilpassast mål og strategiarbeidet. Dette inneber at fylkesrådmannen først vil kunne leggje fram prinsippa for ny budsjettmodell for fylkestinget i juni 2020. Fylkesrådmannen vil legge fram melding om justert framdrift for arbeidet med ny budsjettmodell til møtet i mars.

Konklusjon

Fylkesdirektøren meiner det er behov for å starte arbeidet med nytt mål- og strategidokument. Strategiarbeidet skal med utgangspunkt i overordna styringsdokument, setje mål og strategiar for utvikling av vidaregåande opplæring i Vestland for perioden 2020-2024.

Fylkesrådmannen vil legge fram melding om justert framdrift for arbeidet med ny budsjettmodell til møtet i mars.

Saknr: 2020/1929-10
Saksbehandlar: Dagmar Reutz Hillestad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Vestland ungdomsutval	8/20	01.02.2020

Kommunesektorens Organisasjon KS inviterer til Toppmøte Barn og Unge 10. februar 2020

Forslag til vedtak

Vestland ungdomsutval tek imot invitasjonen og ynskjer å delta i KS sin ungdomsmedverknadsprosess. VU sender fylgjande representantar til Toppmøte Barn og Unge i Oslo 10. februar:

.....
.....

Samandrag

Vestland ungdomsutval mottok i oktober 2019 invitasjon til å delta i KS ungdomsmedverknadsprosess. Saka vart lagt fram på første møte i Vestland ungdomsutval 29.11.2019. Leiar i VU vart valt til å representera Vestland ungdomsutval. Representantane frå dei nye fylka vart innlemma i arbeidsgruppa som skulle bistå KS i det vidare arbeidet.

KS sende ut invitasjon til alle ungdomsråd - både kommunale og fylkeskommunale, med oppmoding om å setje saman ein delegasjon frå kvart fylke. Då påmeldingfristen var sett til 10. januar, har VU allereie meldt ifrå om at utvalet kjem til å delta med åtte deltakarar som skal representera Vestland på Toppmøte Barn og Ungdom i Oslo 10. februar.

Bertil Søfteland
seksjonssjef

Dagmar Reutz Hillestad
utvalssektetær

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

For aller første gong arrangerer KS Toppmøte for Barn og Unge. Ei arbeidsgruppe samansett av ungdomar frå landets fylker og KS er godt i gang med å førebu toppmøtet måndag 10. februar. På toppmøtet skal ungdom, unge lokalpolitikarar, kommunedirektørar, ordførarar, organisasjonar og nasjonale styresmakter snakka saman om sentrale problem som er knytta til FNs bærekraftsmål for 2030. Dei unge skal delta i debatten, og difor har KS invitert medlemar av ungdomsråd fra alle landets fylker med inn i planleggingen av toppmøtet. Denne arbeidsgruppa får ei viktig rolle i gjennomføringa av møtet - og vil vera ei viktig stemme på Kommunalpolitisk Toppmøte (KPT) som vert arrangert dagen etter. Ein har motteke melding om at samlinga er fullteikna. 420 deltakarar har fått plass - av desse er 130 ungdomar.

Dei unge tek ansvar

Ungdomsrepresentantene har sjølv ansvaret for å skaffe merksemd rundt toppmøtet. Det er laga filmar og eigne refleksjonsspørsmål knytta til dei tema som dei skal spre i sosiale media. I eige heimfylke har ungdomane også eit arbeid å gjera. Det må veljast ein delegasjon på ti ungdomar + koordinator frå kvart fylke. Delegasjonen skal på førehand jobba med KS sitt grunnlagsdokument «Mange bekker små» som skal samla ungdomane sitt syn og tankar rundt dei moglegheitene og utfordringane ein står overfor. På toppmøtet vil ungdomsarbeidsgruppa både innleia om tema, leia prosessar og utforma eit budskap til KPT.

Dette er første gangen KS har forsøkt å involvere ungdom på denne måten, og invitasjonen til Toppmøte Barn og Unge har vore sendt til postmottak i alle kommunar og fylkeskommunar. I tillegg til åtte representantar frå Vestland ungdomsutval og koordinator/utvalssekretær, vil også Bømlo delta med to kandidatar samt ungdomskoordinator, og Austevoll vil delta med ein ungdomsrepresentant. Dei åtte medlemane som skal delta i KS sin ungdomsmedverknadsprosess kjem i tillegg til leiar i VU som er innmeldt tidlegare. Fire av dei åtte representantane frå VU er også oppmoda om å vera prosessleiarar på samlinga. Vestland fylke skulle såleis vera godt representert på Toppmøte Barn og Unge 10. februar.

Konklusjon

Vestland ungdomsutval deltek med åtte representantar i tillegg til tidlegare innmeldt medlem til arbeidsgruppa

Program Toppmøte Barn og Unge

Bærekraftig utvikling og ungt medborgerskap

Kl. 10:00 Velkommen ved Gunn Marit Helgesen, styreleder i KS og en representant for ungdomsråd

Ungdommen er drivkraften, men i samarbeid med de erfarne!

Kl. 10:15 Danat Tekie, Young Sustainable Impact i samarbeid med beslutningstaker Raymond Johansen, byrådsleder Oslo Kommune

(Innledning 20 minutter + 25 minutter dialog rundt bordene)

Ung toppleder i lokalpolitikken - muligheter og utfordringer

Et panel av unge ordførere:

- Kl. 11:00
- Jonas Sayed, ordfører i Sokndal kommune
 - Sara Hamre Sekkingstad, ordfører i Alver kommune
 - Kåre Martin Kleppe, ordfører i Tysnes kommune
 - Even Aleksander Hagen, fylkesordfører i Innlandet fylkeskommune

Kl. 11:30 **Pause**

Innovativ medvirkning

Kl. 11:45 Aina Landsverk Hagen og Sara Berge Lorenzen, Oslo Met
(Innledning 20 minutter + 25 minutter dialog rundt bordene)

Kl. 12:30 **Lunsj**

Demokrati og medborgerskap, Bærekraftig utvikling, Livsmestring og Folkehelse

Kl. 13:30 Hvordan møte barn og unges engasjement for å finne nye løsninger i barnehage og skole?

Steffen Handal, leder av Utdanningsforbundet

ABSOLUTT

Kl. 14:10 Et utviklingsprogram for kommuner og fylkeskommuner

KS

Kl. 14:30 **Pause**

Kl. 15:00 **Dialogkafe for unge deltakere som spisser budskap til KPT og Landstinget**

Kl. 16:30 **Avslutning av Toppmøte Barn og Unge**

Unge representanter 13 - 19

Kl. 17:00 - Besøk med omvisning på helt nytt Klimahus
18:00

Naturhistorisk Museum

Toppmøte Barn og unge 10. februar 2020

Infopakke

For første gang arrangerer KS toppmøte om, for og med unge. Møtet arrangeres i forkant av [Landstinget](#) og [Kommunalpolitisk Toppmøte](#). Målet er å gi unge en stemme i diskusjonen om hva det er viktig at kommunesektoren arbeider med for innbyggerne og framtidige generasjoner. Ønsket er større politisk oppmerksomhet om barn og unges muligheter og utfordringer.

Hvert fylke inviteres til å sende en delegasjon på 10 ungdommer + en koordinator. Disse 10 delegatene skal velges/utpekes i det enkelte fylke. Delegasjonen skal jobbe med KS sitt grunnlagsdokument «[Mange bekker små](#)», for å kunne samle ungdommens syn og tanker rundt de mulighetene og utfordringene vi sammen står overfor, med blikket mot fremtiden.

Det utarbeides refleksjonsspørsmål til kap 3 i dette dokumentet. Arbeidet med disse skal danne grunnlag for å uttrykke ungdommens forventning til KS og kommunene. Alle i delegasjonen må kunne dele disse forventningene i dialog med beslutningstakere og på ungdommens dialogkafe på ToppBU. Vi skal understreke overfor beslutningstakere at det må gis rom og respekt for de unges budskap.

Dette materialet sendes også til alle ungdomsråd i kommunene, som også kan jobbe med de samme spørsmålene og gjennomføre gode og relevante prosesser i og for eget lokalsamfunn. Kommunene kan også sende deltagere «direkte» til ToppBU.

Proessen frem til Toppmøte Barn og Unge (ToppBU)

Toppmøte Barn og unge arrangeres i Oslo 10.februar 2020. KS foreslår følgende en prosess for forberedelsene som må gjøres i det enkelte fylke, men vil understreke at dette kun er forslag og må sees i lys av lokale muligheter og prioriteringer. Dette har vi kommet frem til sammen med en arbeidsgruppe bestående av representanter fra fylkesungdomsrådene og i samråd med arbeidsutvalget for koordinatorene for fylkesungdomsrådene.

1. Det sendes med dette ut informasjon til alle fylker og kommuner om hensikten med ToppBU og muligheter for deltagelse og medvirkning. Dette vil nå fylker og kommuner medio desember. Fylkesungdomsrådene oppfordres til å bidra med markedsføring i sine nettverk og på sosiale medier (både for det regionale/ lokale arbeidet og ToppBU).
2. Det velges en delegasjon på ca 10 ungdommer fra hvert fylke. Det er flere måter å gjøre dette på.
 - a. Ungdomsfylkesrådene kan utgjøre delegasjonen.
 - b. Noen av fylkene skal gjennomføre Ungdomsfylkesting og valg i nærmeste fremtid og kan gjerne benytte denne arenaen til å velge delegater.
 - c. Fylket kan be kommunene nominere fra de kommunale ungdomsrådene. Da kan for eksempel fylkeskoordinatoren, fylkesungdomsrådet og KS region være med å velge ut.
3. Det utpekes en delegasjonsleder. Det kan være leder av fylkesungdomsrådene eller delegasjonen kan velge en leder. I tillegg er fylkeskoordinator med delegasjonen som ledsager – eller utpeker en annen egnet person.
4. Delegasjonen velger fire deltakere som blir prosessledere ved bordene etter hovedinnledningene. Se eget skriv. Disse melder seg på som medvirkende og betaler ikke deltakeravgift.
5. Vedlagt materiale kan delegasjonene (og kommunene/ fylkeskommunene) benytte i sitt arbeid frem mot ToppBU.
6. Delegasjonene organiserer sitt arbeid i fylkene slik de tenker er best for dem for best mulig utbytte og for best gjennomførbarhet. Hver deltaker må kunne presentere delegasjonens syn på de prioriterte politikkområdene i grunnlagsdokumentet.

7. KS har dessverre fått avslag på vår søknad om å dekke reiseutgifter med Erasmus-midler, så kommuner og fylkeskommuner må dekke deltakeravgift på kr. 1450,- og reiseutgifter og eventuell overnatting fra søndag for ungdomsdelegatene.

Kriterier for delegasjonssammensetning

Det er oppfordres til at mangfold og representativitet etterstrebtes. Noen kriterier å strekke seg etter kan være:

- Alder: 13 - (fylkeskoordinatorene justerer eventuelt aldersrammer)
- Kjønnsbalanse
- Geografisk spredning
- Mangfold; etnisitet, legning, interesser, synspunkter osv
- Fokus på både det lokale og det regionale
- OG VIKTIGST AV ALT: delegater som evner å bidra og som kan dra nytte av deltagelse

Her er en «enkel» skjematisk fremstilling:

Når (innen)	Hva	Hvem	Ansvar
13.12.2019	Infopakke om Topp BU er sendt ut: Brev til kommuner og fylkeskommuner Framdriftsskisse Beskrivelse for ungdomsprosessleder Refleksjonsspørsmål m/ filmer	Til fylkeskoordinatorene og postmottak i fylkeskommunen Postmottak i kommunene KS region Ungdomsarbeidsgruppa	KS
18.12.2019	Informasjon om medvirkningsprosess til ToppBU, KPT og Landsting i hvert fylke/region	Til ungdomsrådsmedlemmer og kommunenes koordinatorene	Fylkeskoord
10.01.2020	Delegasjon fra hvert fylke er valgt/utpekt (Fire prosessledere fra delegasjonen er valgt til å lede dialog ved bordene)	Av fylkesungdomsrådet eller av Fylkeskoordinator (Ev i samarbeid med KS reg).	Fylkeskoord
10.01.2020	Delegasjon fra hvert fylke er påmeldt 10.januar, hvis ikke annen avtale er gjort.	Til KS, Toppmøte BU https://www.ks.no/ks-toppmoter/toppmote-barn-og-unge/	Fylkeskoord
10.01.2020	Forberedelsesmateriale til delegasjonsmøte er sendt ut	Til delegatene	Fylkeskoord
03.02.2020	Skypemøte med prosessledere	prosessledere	KS
09.02.2020	Innspill til politisk grunnlagsdokument er klart	Hele delegasjonen	Delegasjonsleder
09.02.2020	Forberedelse til ToppBU	Ungdomsarbeidsgruppen ToppBU	KS
10.02.2020	Toppmøte Barn og unge. Ulike oppgaver som konkretiseres i eget skriv	Medlemmer av ungdomsarbeidsgruppa som har oppgaver.mfl	KS
11.02.2020	Kommunalpolitisk toppmøte. Tre forhåndsvalgte ungdommer presenterer budskapene fra ToppBU	Medlemmer av ungdomsarbeidsgruppa mfl, Max Gårdvik Hoffman, Kristian Larsen og Solveig Vik	KS

Kommuner og fylkeskommuner

Vår referanse: 19/01566-14
Arkivkode: 0
Saksbehandler: Marianne Lindheim,
Deres referanse:
Dato: 30.11.2019

Ungdomsdelegater til Toppmøte Barn og Unge 10. februar 2020

Et bærekraftig lokaldemokrati er avhengig av at vi lytter til de unges stemmer. For første gang arrangerer derfor KS toppmøte om, for og med unge mennesker. Vi håper kommuner og fylkeskommuner vil sende engasjerte unge fra ungdomsrådene som delegater til Toppmøte Barn og Unge 10. februar. Møtet arrangeres i forkant av Kommunalpolitisk toppmøte og KS landsting 11.-12. februar. Arrangementet er åpent for alle aktører med interesse for barn og unges mulighet til medvirkning i barnehage, skole og lokalsamfunn.

KS legger med dette til rette for at ungdom får møte beslutningstakere og andre aktører med stor interesse og ansvar for barn og unges livsvilkår. Målet er å gi unge en stemme i behandlingen av politiske dokumenter til KS landsting. Vi vil skape økt engasjement om *demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling, livsmestring og folkehelse*. På Toppmøte Barn og Unge utarbeider de unge deltakerne et budskap som skal løftes inn på Kommunalpolitisk Toppmøte og KS' landsting. KS administrasjon har utarbeidet en infopakke som koordinatorene og leder for ungdomsråd kan bruke i en forberedelsesprosess i hvert fylke i januar.

Medlemmer av ungdomsråd over hele landet inviteres til å delta på Toppmøte Barn og unge i en delegasjon på inntil 10 ungdommer fra hvert av de 11 nye fylkene. Det er koordinatoren for ungdomsråd i hvert fylke som setter sammen delegasjonen. KS oppfordrer derfor kommunene til å ta kontakt med denne koordinatoren dersom dere har ungdom som ønsker å delta. KS regionskontor vil også være behjelpelig med informasjon. Deltakeravgiften er på kr. 1450, men dersom medlemmer av delegasjonen også er prosessledere på selve arrangementet, vil disse slippe deltakeravgift. Reise og eventuelle hotellutgifter dekkes av kommune eller fylkeskommune.

For mer informasjon, se vedlagt informasjonspakke og denne lenken: <https://www.ks.no/ks-toppmoter/>

Vennlig hilsen

Lasse Hansen
Administrerende direktør

Helge Eide
Direktør for interessepolitisk område

Beskrivelse for ungdomsprosessleder – dialog etter hovedinnledninger

Etter hver av de to hovedinnledningene på ToppBu, skal vi ha dialog ved bordene med utgangspunkt i innledningene:

Kl. 10.35 – 11.00 Klimautfordringer

Kl. 12.05 – 12.30 Innovativ ungdomsmedvirkning

Det blir grupper på 8-10 personer med ulike roller rundt et bord. Her vil ordførere, kommunedirektører, tillitsvalgte, ungdom og andre delta. En hovedprosessleder vil innlede kort fra scenen.

Prosessleder ber alle presentere seg raskt. Prosessleder er ordstyrer og styrer prosessen. Se under.

Hver og en tar med seg kunnskap og innsikt fra prosessen videre, ordførere til sine partimøter, kommunedirektørene til sin samling og ungdommen til dialogkafeen kl. 15.

Vi gjennomfører et forberedelsesmøte på nett 3. februar kl. 16 - 17 for prosesslederne.

A. Klimautfordringer etter første innledning

- 1) Ungdommen er en viktig drivkraft for å løse klimautfordringene – hvordan kan vi, som sitter rundt dette bordet med ulike roller, samarbeide om denne utfordringen lokalt og nasjonalt?
 - Hva mener politikeren at ungdommene kan gjøre for å inkludere seg selv i prosessene?
 - Hva mener ungdommen at politikerne kan gjøre for å inkludere ungdommen mer?
 - Hvordan spre budskapet om klimautfordringene?
 - Hvordan kan ungdom og politikere/ administrasjon samarbeide for å finne de nye løsningene på klimautfordringene i lokalsamfunnet?

Prosess:

- 2) Hver og en tenker/ noterer i noen minutter på hva de mener (2-3 min)
- 3) Alle deler i gruppa i rekkefremlegg (10 min)
- 4) Hva tenker dere når dere har hørt alle andre sine svar? (10 min)

B. Innovativ ungdomsmedvirkning etter andre innledning

- 1) Innovativ ungdomsmedvirkning – hva betyr det?
 - Hvem bør ta initiativ til samarbeid?
 - Hvordan sikrer man et godt samarbeid som varer?
 - Hva bør man samarbeide om?
 - Hvordan kan man samarbeide på en ny måte?

Prosess:

- 2) Hver og en tenker/ noterer i noen minutter på hva de mener (2-3 min)
- 3) Alle deler i gruppa (10 min)
- 4) Hva tenker dere når dere har hørt alle andre sine svar? (10 min)

Ungdomsarbeidsgruppas refleksjonsspørsmål til KS politiske grunnlagsdokument til landstinget

<https://www.ks.no/globalassets/kpt-2020/KS-grunnlagsdokument-kpt-2020.pdf>

3.1 God oppvekst og godt liv

- Hva skal til for at barn og unge ønsker å bli værende i kommunen de vokste opp i, når de blir voksne?
- Hvordan kan lokale møteplasser legge til rette for ungdomsdeltakelse?
- Hvordan kan kommunen og fylkeskommunen tilrettelegge for mer oppmerksomhet om psykisk helse.
- Hvordan kan lokale møteplasser bidra til god folkehelse?

3.2 Klima- og miljøvennlig utvikling (<https://youtu.be/hPsyGmjgWOU>)

- Hvordan kan lokalsamfunnet mitt bidra til det grønne skiftet og hvordan kan vi bidra på veien?
- Hvordan kan bevisst arealplanlegging bidra til bedre miljø i tettbygde strøk?
- Hva kan vi gjøre lokalt i kommunene for å bidra til det grønne skiftet?
- Dilemmaer:
 - Matjord eller motorvei?
 - Urørt natur eller grønn energi (for eksempel vindmøller)?
 - Skogdrift eller kjøpesenter?

3.3 Omstillingsdyktig næringsliv

- Hvordan kan vi sikre at ungdomsskole og videregående opplæring sikrer den kompetansen næringslivet etterspør og trenger?
- Hvordan kan vi sikre at innbyggerne i kommunen ikke må flytte til en annen kommune for å få seg jobb?
- Hvordan kan vi sikre lærlingplasser i kommunen, slik at særlig ungdom kan fortsette å bo i hjemkommunen gjennom hele den videregående opplæringa?

3.4 Attraktive steder og byer (<https://youtu.be/W1nAJiZICY>)

- Hva skal til for at et tettsted skal være attraktivt for dem som bor der?
- Hvordan kan vi gjøre kommunen vår til et attraktivt sted for ungdom?
- Hvordan kan vi sikre at innbyggerne i kommunen foretrekker og bruker transportmiddel som gange, sykkel og kollektivtransport? Hvordan kan vi gjøre dette mer attraktivt?

3.5 Mangfold og inkludering (<https://youtu.be/7fIKd3OxUd8>)

- Hvordan kan vi bygge ned skiller mellom folk å få flere til å delta på det som skjer lokalt?
- Er kommunen min flink til inkludering i dag? Hva kan gjøres bedre, hvilke tiltak kan iverksettes?
- Hvordan kan kommunen gjøre frivillighet mer attraktivt?
- Hvordan kan kommunen tilrettelegge for arenaer der sosial og økonomisk ulikhet ikke har noe å si? For eksempel idrett, møteplasser og andre fritidsaktiviteter.

3.6 Deltakende innbyggere (<https://youtu.be/FL7SxyGroHE>)

- Hvordan kan ungdom og eldre bli mer engasjert og involvert i kommunale planer og utviklingsstrategier?
- Er kommunen vår flink til å ta imot innspill fra innbyggerne i politiske prosesser? Hva kan eventuelt gjøres bedre?
- Hvordan kan barn og unge lære om demokratisk deltakelse?
- Hvordan kan kommunen tilrettelegge for økt aktivitet i lokaldemokratiet ved å gjøre arrangementer, årlige temadager og annet mer synlig over alt i kommunen?